

APOCARÍCHIU

(JEMA JUÁŨ NÜXŨ DAUXŨ I JIXCÜRA TÁ NGUPETÜXŨCHIGA)

Ore ga Juáũxũ nüxũ nacuxêêxũ ga
Ngechuchu ga Cristu

1 ¹Nhaã nixĩ i ngẽma ore ga Tupana Ngechuchu ja Cristuxũ nüxũ cuaxêêxũ na nüxĩ norũ duũxũgũxũ nüxũ nacuxêêxũcax i ngẽma paxa tá ngupetũxũ. Rü nüma ga Ngechuchu ja Cristu nixĩ ga norũ oreatũ ngeruũ ga dauxũcũãxũ namuxũ na norũ duũcü ga Juáũmaã nüxũ na jaxuxũcax. ²Rü chama i Juáũ chixĩ ga aixcuma meãma nüxũ chadauxũ rü chanaxumatũxũ ga guxũma ga jema Tupanaãrũ ore ga Ngechuchu chauxcax ngoxêêxũ. ³Rü tataãê ja jixema duũxũgũpexewa nawa ngúxe i nhaã Tupanaãrũ ore, rü ngëxgumarũũ ta tataãêgũ ja jixema nüxũ ñnüêxê rü naga ñnüêxê i nhaã ore i ñmatũxũ, erũ paxa tá ningũ i ngẽma nüxũ jaxuxũ.

**Juáũ nanaxumatũ naxcax ga jema 7
tücumũ ga jaxögũxũ ga
Áchiaanewa jexmagũxũ**

⁴Rü chama i Juáũ rü chanaxumatũ i nhaã ore pexcax i jaxögũxe ja jima 7 ja ñãne ja Áchiaarũ naãnewa

ngëxmagũnewa ngëxmagũxe. Rü chanaxwaxe i pexũ narüngũxêê rü pexũ nataãêxêê ja jima Tupana ja woetama ngëxmaêchacũ. Rü ngëxgumarũũ ta chanaxwaxe i pexũ narüngũxêê rü pexũ nataãêxêê i ngẽma Naãê i Üünexũ i naxũtawa ne üxũ i perũ daruũ ixĩxũ i pema i jaxögũxe ja jima 7 ja ñãnewa na pengëxmagũxũ. ⁵Rü ngëxgumarũũ ta chanaxwaxe na pexũ nangũxêêxũ rü pexũ nataãêxêêxũ ja Ngechuchu ja Cristu ga aixcuma meãma nüxũ ixucũ ga Tupanaãrũ ore ga nhama ga naãnewa. Rü nüma nixĩ ga nüxĩra juwa ñnadaxũ. Rü nüma rü guxũma i nhama i naãnewa ngëxmagũxũ i nachiuãneãrũ ãêxgacũgũarũ ãêxgacũ nixĩ. Rü nüma rü tüxũ nangechaũ, rü nagũmaã tüxũ inajanaxoxêê i tórũ pecadugũ. ⁶Rü nhuxma na guxũãrũ ãêxgacũ jĩxũ i nümax, rü tüxũ naxũchica i ngextã nüma ãêxgacũ fjĩxũwa. Rü paigũxũ tüxũ nixĩgũxêê na Nanatũ ja Tupanaãxũ ipuracũexũcax rü nüxũ icuaxũũgũxũcax. Rü name nixĩ i guxũgutãma Cristuxũ ticuaxũũgũ, erũ nüma rü guxũgutãma guxũãrũ ãêxgacũ nixĩ. Rü ngẽmaãcũ jĩxũ. ⁷Rü dücax, marũ ningaica na

caixanexũgu ínanguxũ ja Cristu! Rũ guxũtáma i duũxũgũ nũxũ nadau, rũ woo ga jema nacanapacũtũũgũxũ rũ tá ta nũxũ nadaugũ. Rũ guxũ i duũxũgũ i guxũ i nachĩũãnecũũãx i tama jaxõgũxũ rũ norũ muũmaã rũ norũ ngechaũmaã tá naxauxe i ngẽxguma ínanguxgu i nũmax. Rũ aixcuma ngẽmaãcũ tá nixĩ. ⁸Rũ nũma ja tórũ Cori ja Tupana ja guxũãrũ ãẽxgacũ ixĩcũ ja woetama ngẽxmaẽchacũ, rũ nhanagũrũ:

“Chawa nixĩ ga ínaxũgũxũ ga guxũma, rũ nataxuma i ãacũ i chorũ jexera ngẽxmaẽchaxũ”, nhanagũrũ.

**Juãũcax nangõx ga
Cristu ja mexẽchicũ**

⁹Rũ chama i Juãũ na pexcax chanaxũmatũxũ i nhaã popera, rũ peeneẽ chixĩ. Rũ ngẽma na Ngechuchuna na chaxũxũ rũ chaxãchica i ngextá nũma ãẽxgacũ fjiixũwa. Rũ Ngechuchucax pexrũũ ngũxũ chinge, notĩrũ nũma pexũ naporaxẽẽxũrũũ choxũ naporaxẽẽ na jaxna namaã chaxĩnũxũcax i guxũma i ngẽma ngũxũ i choxũ ãpetũxũ. Rũ chama rũ wũxi ga capaxũ ga Patmugu ãẽgaxũgu chapocu jerũ Tupanaãrũ orexũ chixuchigũ, rũ duũxũgũmaã nũxũ chixu ga jema nũxũ chacuáxũ ga Ngechuchu ja Cristuchiga. ¹⁰⁻¹¹Rũ wũxi ga jũxũarũ ngunexũgu rũ Tupanaãẽ i Üünexũ chamaã ínacux, rũ changõxetũ rũ chaweama nũxũ chaxĩnũ ga wũxi ga naga ga tagaxũ ga nhama cornetagarũũ ixĩxũ ga nhaxũ choxũ:

“Chawa nixĩ ga ínaxũgũxũ ga guxũma, rũ nataxuma i ãacũ i chorũ jexera ngẽxmaẽchaxũ. Rũ nhuxma chanaxwaxe na wũxi i poperagu cunaxũmatũxũ i

ngẽma nũxũ cudaduxũ. Rũ nhuxmachichanaxwaxe i ngẽma jaxõgũxũ ja jima 7 ja íãne ja Áchiaarũ naãnewa ngẽxmagũnewa ngẽxmagũxũtanũwa cunamu. Rũ jima 7 ja íãne nixĩ ja Epẽchũ rũ Esmira rũ Pẽrgamu, rũ Tiatĩra rũ Sardi rũ Fĩradẽufia rũ Raodichẽa”, nhanagũrũ. ¹²Rũ chaugũ íchidau na nũxũ chacuáxũcax na ãacũ jĩĩxũ ga jema chamaã ídexaxũ. Rũ jexguma chaugũ íchidaxgu rũ nũxũ chadau ga 7 ga weraarũ ũruũgũ ga uirunaxcax ixĩgũxũ. ¹³Rũ jema 7 ga weraarũ ũruũgũarũ ngãxũtanũwa nũxũ chadau ga wũxi ga duũxũ ga chauxcax nangechuchu ga duũxũxũ ixĩcũraũxũ. Rũ wũxi ga naxchiru ga máxũmaã naxãxchiru. Rũ wũxi ga gojexũ ga uirunaxcaxmaã nigojeremũ. ¹⁴Rũ najae rũ nachõxochi nhama ãacũ i chõxochixũrũũ. Rũ naxẽtũ rũ nhama ũxũemarũũ nijauracũũ. ¹⁵Rũ nacutũ rũ ta nijauracũũ nhama cobrixũchi i meãma ípixũrũũ. Rũ jexguma jadexagu rũ natagaxũchi nhama taxũ i cotũna i chuchuxũ ãgaxũrũũ. ¹⁶Rũ norũ tũgũnemexẽwa nũxũ najexma ga 7 ga woramacurigũ. Rũ naãxwa najexma ga wũxi ga tara ga guxũcũwawa téxũ. Rũ nachametũ rũ nhama ũaxcũ poraãcũ nguxetũgurũũ nixĩ. ¹⁷Rũ jexguma nũxũ chadauxgu, rũ napexegu chajangu nhama chajuxũrũũ. Notĩrũ ga nũma rũ norũ tũgũnemexẽmaã choxũ ningõgũ, rũ nhanagũrũ choxũ:

“;Tãũ i cumũxũ! Chama rũ chaxira chajexma rũ guxũgutãma changẽxmaẽcha. ¹⁸Rũ chama nixĩ ja jima maxũcũ. Rũ ũpa rũ chaju, notĩrũ i nhuxma rũ marũ guxũgutãma

chamaxêcha. Rû chaxmexwa nangêxma na nhuxgu tá najuxû i wüxichigü i duûxû. Rû ngêxgumarüü ta chama nixî i namaã ichacuáxü i ngêma nachica i ngextá ñangêxmagüxûwa i guxûma i duûxûgü i juexû. ¹⁹Rû nhuxma rû chanaxwaxe i cunaxümatü i ngêma nüxû cudauxû. Rû ngêma nixî i nhuxma ngêma jaxögüxûmaã ngupetüxû, rû ngêma jixcüra tá ngupetüxû. ²⁰Rû nhuxma rû tá cuxçax chanangoxêë i ngêma êxügüxû i ngêma 7 i woramacurigü i chorü tügünemexêwa nüxû cudauxûchiga rû ngêma 7 i weraarü üruügü i uirunaxçaxchiga. Rû ngêma 7 i woramacurigü i nüxû cudauxû, rû ngêma ãêxgacügü i ngêma 7 tücümü i jaxögüxûétüwa ngêxmagüxûchiga nixî. Rû ngêma 7 i weraarü üruügü rû ngêma 7 tücümü i jaxögüxû i jima 7 ja ñanewa ngêxmagüxûchiga nixî”.

**Ore ga jema 7 tücümü ga
jaxögüxûçax ümatüxû Ore ga jema
jaxögüxû ga Epéchiuarü ñanewa
jexmagüxûçax ümatüxû**

2 ¹“Rû nhuxma chanaxwaxe i ngêma Epéchiuwa ngêxmagüxû i jaxögüxûârü ãêxgacüçax cunaxümatü, rû nhacurügü nüxû: ‘Nhaã nixî i norü ore ja jima ngêma jaxögüxûtanügu jarüxüüücü rû norü tügünemexêmaã nüxna daücü i ngêma jaxögüxûârü ãêxgacügü’. ²Rû nhanagürü i nümax: ‘Chama nüxû chacuax i guxûma i ngêma cuxüxû. Rû nüxû chacuax na nhuxäcü poraäcü choxü cupuracüxü rû nhuxäcü cunaxüamaxü i ngêma puracü woo ngêmacax muxûma i guxchaxügü

cuxçax ínguxgu. Rû nüxû chacuax na tama curü me jixxü i ngêma duûxûgü i chixexü ügüxû. Rû ngêxgumarüü ta nüxû chacuax na meã cunangüarü maxüáxü i ngêma duûxûgü i nügu ixugüxû na Tupana imugüxû jixügüxû notürü tama aixcuma ixügüxû na Tupana jamugüxû. Rû cuma rû nüxû cucuaxama na idorataaxmaregüxû jixügüxû. ³Rû woo naguxcha i ngêma puracü i chauçax cuxüxû, notürü cunaxüama. Rû woo chaugagu poraäcü ngüxü na cuingexü, notürü jaxna namaã cuxínü, rû tama nüxû curüchau. ⁴Notürü nangêxma i wüxi i cuxüxü i tama chorü me ixixü. Rû ngêma nixî na tama noxrirüü choxü cungechaüxü i nhuxmax. ⁵Rû ngêmacax i nhuxma na ngêma chixexügu cungüxü, rû name nixî i nüxna cucuaxächü na nhuxäcü choxü cungechaüxü ga noxrix. Rû name nixî i nüxü curüxo i curü chixexü rû noxrirüü choxü cungechaüäcüma mexü cuxü. Notürü ngêxguma chi tama nüxü curüxoxgu i curü chixexü, rû paxa tá cuxü íchajadau, rû tá cuxü chaxo na tama ngêma togü i jaxögüxûtanüwa cuxächicaxüçax. ⁶Notürü nangêxma i wüxi i cuxüxü i chorü me ixixü. Rû ngêma nixî na nachü cuxaixü i ngêma chixexü i naxügüxü i ngêma Nicoraítagü. Rû chama rû ta nachü chaxai i ngêma chixexü i naxügüxû’. ⁷Rû jixema ächixéxê rû name nixî i naga taxínü i ngêma Tupanaäë i Üünexü nüxü ixuxü namaã i ngêma jaxögüxütücümügü”. Rû nhanagürü: “Jixema nüxü rüporamaêxê i chixexü rû tá tüxü nüxü chamuxnetaxêë i norü o i ngêma ori i tüxü maxêxêxü i

Tupanaãrũ orinecũwa ngẽxmaxũ”,
nhanagũrũ i Naãẽ i Üünexũ.

**Ore ga jema jaxõgũxũ ga Esmiraarũ
ĩãnewa jexmagũxũcax ũmatũxũ**

⁸Rũ jema chamaã idexaxũ rũ
nhanagũrũ ta:

“Chanaxwaxe i Esmirawa
ngẽxmagũxũ i jaxõgũxũãrũ ãẽxgacũcax
cunaxũmatũ, rũ nhacurũgũ tá: ‘Nhaã
nixĩ i norũ ore ja jima nũxĩra jexmacũ
rũ guxũguma ngẽxmaẽchacũ ga
paxaãchi jucũ rũ wena maxũcũ’. ⁹Rũ
nhanagũrũ i nũmax:

‘Chama nũxũ chacuax i guxũma i
ngẽma cuxũxũ. Rũ nũxũ chacuax na
nhuxãcũ ngũxũ cuingexũ. Rũ nũxũ
chacuax na cungearũ dũẽruãxũ i nhama
i naãnewa, notũrũ dauxũgũxũ i
naãnewa cuxũ nangẽxma i ngẽma
taguma gũxũ. Rũ nũxũ chacuax na
nhuxãcũ chixri cuchiga jadexagũxũ i
ngẽma duũxũgũ i nũgũ ixugũxũ na
Judẽgũ jixĩgũxũ. Notũrũ i nũmagũ rũ
aixcuma Chatanaãrũ duũxũgũmare
nixĩgũ. ¹⁰Rũ tãũ i cumuũxũ naxcax i
ngẽma ngũxũ i tá cuingexũ! Rũ ngoxo i
Chataná rũ tá norũ duũxũgũxũ namu na
pocupataũgu pexũ napocuexũcax i
nhuxre i pema na ngẽmaãcũ pexũ
naxũxũcax. Rũ nhuxre i ngunexũ tá
ngũxũ peingegũ. Notũrũ woo ngẽmaãcũ
ngũxũ peingegũgu rũ chanaxwaxe i
choxũ cujaxõõma nhuxmatáta kujux. Rũ
chama rũ tá cuxna chanaxã i curũ
ãmare i maxũ i taguma gũxũ’. ¹¹Rũ
jĩxema ãchixéxẽ rũ name nixĩ i naga
taxĩnũ i ngẽma Tupanaãẽ i Üünexũ
nũxũ ixuxũ namaã i ngẽma
jaxõgũxũtũcumũgũ”. Rũ nhanagũrũ:

“Jĩxema nhama i naãnewa nũxũ
rũporamaẽxẽ i chixexũ, rũ tãũxũtãma
Tupana ngoxõgũxũ ípocuexũwa tũxũ
nawõgũ”, nhanagũrũ i Naãẽ i Üünexũ.

**Ore ga jema jaxõgũxũ ga
Pérgamuãrũ ĩãnewa jexmagũxũcax
ũmatũxũ**

¹²Rũ jema chamaã idexaxũ rũ
nhanagũrũ ta:

“Chanaxwaxe i Pérgamuwa
ngẽxmagũxũ i jaxõgũxũãrũ ãẽxgacũcax
cunaxũmatũ, rũ nhacurũgũ tá: ‘Nhaã
nixĩ i norũ ore ja jima nũxũ
nangẽxmacũ i ngẽma tara i
guxũcũwawa téxũ’. ¹³Rũ nhanagũrũ i
nũmax:

‘Chama nũxũ chacuax na jima ĩãne ja
Chataná poraãcũ namaã ícuãxũnewa na
cumaxũxũ. Notũrũ woo ngẽxma na
cuxãchiũxũ, rũ tama choxũ ícutax. Rũ
woo jexguma chorũ orearũ uruũ ga
mecũ ga Atĩpaxũ jamaxgũgu nagu ga
guma ĩãne ga nawa Chataná
duũxũgũmaã ícuãxũne, rũ tama nũxũ
curũxo na choxũ cujaxõõmaxũ.

¹⁴Notũrũ nangẽxma i nhuxre i tacũ i
cuxũxũ i tama chorũ me ixĩxũ. Rũ
ngẽma nixĩ na cugũxũtawa
cunangẽxmagũxẽẽxũ i nhuxre i curũ
duũxũgũ i tama nũxũ rũxõochaũxũ i
ngẽma nguxẽetae ga nuxcũma Barãũ
Judẽgũãrũ ãẽxgacũ ga Barãquixũ
namaã ucuxẽxũ na chixexũgu
Judẽgũxũ najixẽẽxũcax. Rũ jema
Judẽgũ rũ jema ucuxẽgagu nawa naxĩ
ga jema petagũ ga togũ ügũxũ naxcax
ga norũ tupananetachicũnaxãgũ. Rũ
jexgumarũũ ta jema ucuxẽgagu nixĩ ga
naĩ ga ngemaã namaxẽxũ ga Judẽgũ.

Rü nhuxma i nhuxre i curü duüxügü i Pérgamuwa ngëxmagüxü rü nagu naxi ga jema nuxcümaxüxü ga nguxëëtae ga chixexü, rü tama nüxü narüxoechaü.

¹⁵Rü ngëxgumarüü ta ngëma cunangëxmagüxëe i nhuxre i duüxügü i tama nüxü rüxoechaüxü i ngëma Nicoraítägüarü nguxëëtae i Baráüärü nguxëëtaeruü chixexü. ¹⁶Rü ngëmacax chanaxwaxe i nüxü curüxo i ngëma chixexü. Rü ngëxguma chi tama nüxü curüxoxgu, rü paxa tá ngëma cuxütawa chaxü rü ngëma tara i chauaxwa ngëxmaxümaã tá ngëma duüxügüxü chadai'. ¹⁷Rü jíxema áchixéxë rü name nixi i naga taxínü i ngëma Tupanaãe i Üünexü nüxü ixuxü namaã i ngëma jaxögüxütücumügü". Rü nhanagürü:

“Jíxema nüxü rüporamaëxë i chixexü rü tá tüxna chanaxã i põü i dauxüçüãx. Rü tá tüxna chanaxã ja wüxi ja nuta ja chócü i wüxi i naéga i ngëxwacaxüxü nagu ümatüçü rü jíxema najaxuxexicatama nüxü cuáxü”, nhanagürü i Naãe i Üünexü.

Ore ga jema jaxögüxü ga Tiatíraarü iãnewa jexmagüxüçax ümatüxü

¹⁸Rü jema chamaã idexaxü rü nhanagürü ta:

“Chanaxwaxe i Tiatírawa ngëxmagüxü i jaxögüxüärü äëxgacüçax cunaxümatü, rü nhacurügü tá: ‘Nhaã nixi i norü ore ja jima Tupana Nane ja nhama üxüemariüü ijauraxetüçüçü rü nacutügü rü nhama cobri i meãma ípixürüü ixixüne’. ¹⁹Rü nhanagürü i nümax:

‘Chama nüxü chacuax i guxüma i ngëma mexü i cuxüxü. Rü nüxü chacuax

na nhuxäcü cumüçügüxü cungechaüxü, rü nhuxäcü meãma choxü na cujaxöxü, rü nhuxäcü nüxü na curüngüxëëxü i ngëma togü i jaxögüxü, rü nhuxäcü jaxna namaã cuxínüxü i guxchaxügü.

Rü nüxü chacuax i nhuxma na noxriarü jexera cunaxüxü i ngëma cuxü chanaxwaxexü. ²⁰Notürü nangëxma i wüxi i cuxüxü i tama chorü me ixixü.

Rü ngëma nixi na ngëma cunangëxmaxëëchaxü i ngëma ngëxü i Jesabéu i nügü ixuxü na Tupanaärü orearü urüü na jíxü, notürü norü nguxëëtaemaã chorü duüxügüxü ngëma womüxëëxü na chixri namaxëxüçax, rü naã i ngëmaã inapegüxüçax, rü nangögüxüäxüçax i ngëma õnagü i togü norü tupananetachicünaçägüçax ðaixü na ngëmamaã nüxü jacuaxüüçax.

²¹Rü chama rü marü ngixü íchanangüxëe rü jaxna ngëmaã chaxínü na nüxü naxoxüçax i ngëma ngüçüma i chixexü, notürü tama inaxwaxe na nüxü naxoxü rü ínataãxü i ngëma ngürü chixexü i naxüxü. ²²Rü nhuxma i ngëma nge rü tá ngixü çíðaawexëe na ngürü ngürücarewa ngüxü jangexüçax, rü ngëma duüxügü i ngëmaã ipexü i ngëma nge rü nümagü rü tá ta ngüxü na jangegüxüçax ega tama nüxü naxoegu i ngëma chixexü i ngëmaã naxügüxü.

²³Rü tá chanadai i ngixäçügü i ngëma nge. Rü ngëmawa tá nüxü nacuaxgü i guxüma i jaxögüxü na aixcuma nüxü chacuáxü i ngëma naãewa nagu naxínüxü i wüxichigü i duüxü. Rü wüxichigü i pemax rü tá pexü chanaxütanü ngëma na nhuxäcü pemaxëxüäçüma rü nhuxäcü penaxüxüäçüma. ²⁴⁻²⁵Notürü pemagü i

Tiatíracũãx i tama nagu ìxê i ngêma ngexũãrũ nguxêëtae i chixexũ rü taguma nawa ngúexe i ngêma ore i togü naxugügu rü Chatanáãrũ ore i êxũguxũ ixĩxũ, rü pemaã nüxũ chixu rü ngêma pexũ chanaxwaxexũ nixĩ na meã namaã penguxũgũxũ rü naga pexĩnüêxũ i ngêma chorü ore nhuxmatáta íchangu i chamax. Rü ngêxícatama nixĩ i pexũ chanaxwaxexũ. ²⁶Rü jíxema nüxũ rüporamaêgũxe i ngêma chixexũ rü naxügüamaxê i ngêma tüxũ chanaxwaxexũ nhuxmatáta tajuemare, rü tá chaugũxũtawa tüxũ chaxũchica na wüxigu chamaã guxũãrũ ãêxgacü tixĩgũxũcax. ²⁷Rü jema Chaunatü ãêxgacüxü choxũ na ixĩxêxũrũü tá tüxna chanaxã i pora na guxũ i nachĩüãnegümaã taporaexũcax. Rü ngêxguma nhama i naãnecũãx i duũxũgü tama tümaga ìnüêgu rü nhama wüxi i tüxũ ngĩxũ ipuxêxũrũü tá namaã tixĩgü rü poraãcü tá tanapocue. ²⁸Rü tá tüxna chanaxã ja jima woramacuri ja paxmama nüxũ idaucü'. ²⁹Rü jíxema ãchixéxê rü name nixĩ i naga taxĩnü i ngêma Tupanaãe i Üünexũ nüxũ ixuxũ namaã i ngêma jaxögũxũtütumügü” nhanagürü.

Ore ga jema jaxögũxũ ga Sardiariü ãñewa jexmagũxũcax ümatũxũ

3 ¹Rü jema chamaã idexaxũ rü nhanagürü ta:
 “Chanaxwaxe i Sardiwa ngêxmagũxũ i jaxögũxũãrũ ãêxgacücax cunaxümatü, rü nhacurügü tá: ‘Nhaã nixĩ i norü ore ja Tupana Nane ja Naãe i Üünexũ nawa ngêxmacü ja jima 7 ja woramacuri nüxũ ngêxmacü’. Rü nhanagürü i nümax:

‘Chama nüxũ chacuax i guxũma i ngêma cuxixũ. Rü nüxũ chacuax ta rü woo guxũwama duũxũgü nüxũ ixugügu na Tupanacax namaxêxũ i ngêma jaxögũxũ i cuxũtawa ngêxmagũxũ notürü tama aixcuma nixĩ i ngêma, erü ngêma jaxögũxũ rü tama aixcuma choxũ najaxögü rü tama aixcuma chauxcax namaxê. ²Rü name nixĩ i cuãaixãchi rü cugü ícuicuax rü cujangüxêe i ngêma íraxũ i mexũ i cuxũ íjaxuxũ i marü ijarüoxchaũxũ. Erü nüxũ chadau rü ngêma cuxũxũ rü tama Tupanapexewa name. ³Rü nüxna nacuaxãchi ga jema nguxêëtae ga mexũ ga noxri nüxũ cuxĩnüxũ rü cujaxuxũ, rü nagu ixü! Rü nüxũ rüxo i ngêma chixexũ i cuxũxũ! Notürü ngêxguma tama nüxũ curüoxogu i curü chixexũ, rü nhama wüxi i ngítaxaxũ i ngürüãchi ínguxũrũü tá cuxũtawa chaxü. Rü täxũtãma nüxũ cucuax na nhuxguacü jíixũ. ⁴Notürü ngêma Sardiwa cuxũ nangêxma i nhuxre i duũxũgü i mexũ i tama nhama i naãneãrũ chixexũmaã nügü ãüãchiarü maxũãxgũxũ. Rü nümagü rü tá cómüxũmaã nixãxchiru rü ngêmaãcü tá chamaã inaxĩ, erü nümagü rü duũxũgü i mexũ i chauxcax maxêxũ nixĩgü. ⁵Rü jíxema nüxũ rüporamaêgũxe i chixexũ, rü tá cómüxũmaã tixãxchiru. Rü täxũtãma nawa tüxũ íchapiéga i ngêma chorü popera i nagu chajawügũxũ i ngêma duũxũgü i nüxũ nangêxmaxũ i maxũ i taguma gúxũ. Rü Chaunatüpexewa rü guxũma i norü orearü ngerüügü i dauxcũãxgüpexewa tá tüxũ chixu na chorü duũxũgü tixĩgũxũ’. ⁶Rü jíxema ãchixéxê rü name nixĩ i naga taxĩnü i ngêma Tupanaãe i

Üünexũ nüxũ ixuxũ namaã i ngẽma jaxõgũxõtücumügũ”.

**Ore ga jema jaxõgũxũ ga
Firadéufiaarũ iãnewa
jexmagũxũcax ùmatũxũ**

⁷Rũ jema chamaã idexaxũ rü nhanagürü ta:

“Chanaxwaxe i Firadéufiawa ngẽxmagũxũ i jaxõgũxũärü ãëxgacũcax cunaxümatü rü nhacurügü tá: ‘Nhaã nixĩ i norü ore ja jima Üünecü ja aixcuma Cristu ixĩcũ ja Dawrĩüü ãëxgacũ ja tacü ixĩcũ ja nüxũ nangẽxmacü i pora na jawãxnaãxũcax rü nawãxtaãxũcax i dauxũguxũ i naãne. Rũ ngẽxguma texécax jawãxnaãgu, rü taxucürüwama texé tümachaxwa tanawãxta. Rũ ngẽxguma texéchaxwa nawãxtaãgu, rü taxucürüwama texé tümacax tajawãxna’. ⁸Rũ nhanagürü i nümax:

‘Chama nüxũ chacuax i guxũma i ngẽma cuxũxũ. Rũ dücax, cuxũ chanatauxchaxẽẽ na togümaã nüxũ cuixuxũcax i chorü ore, rü taxucürüwama texé cuxna tanachuxu na cunaxũxũcax i ngẽma puracü. Rũ chama nüxũ chacuax na tama aixcuma cuporaxũchixũ, erü noxretama nixĩ i ngẽma jaxõgũxũ i cuxũtawã ngẽxmagũxũ. Notürü cuma rü naga cuxĩnü i chorü ore, rü tama icujacux na chorü duũxũ cuĩxũ. ⁹Rũ ngẽmacax i ngẽma duũxũgü i Chatanáarü ixĩgũxũ i nügü ixugũxũ na chorü duũxũgü jixĩgũxũ notürü tama aixcuma choxrü ixĩgũxũ, rü tá chanamu na cupexegu nacaxãpũxũgũxũcax na nüxũ nacuxãgũxũcax na aixcuma cuxũ changechaũxũ. ¹⁰Cuma rü meãma

cujanguxẽẽ i ngẽma cuxũ chamuxũ na aixcuma cujaxõõmaxũ naétüwa i ngẽma guxchaxũgü i cuxũ ngupetũxũ. Rũ ngẽmacax tá cuxũ íchapoxũ na tama cuxna nanguxũcax i ngẽma guxchaxũ i taxũ i nhama i naãnewa tá ínguxũ na guxũma i nhama i naãnecũãx i duũxũgũxũ naxũxũcax. ¹¹Rũ paxa tá ngẽma cuxũtawã chaxũ. Rũ chanaxwaxe i nhuxma meã cumaxũxürüü meã cumaxecha, na taxüema cuxna napuxũcax i ngẽma curü ãmare. ¹²Rũ jixema nüxũ rüporamaëgũxe i guxũma i chixexũ, rü Chaunatü ja Tupanaxũtawã tá tüxũ changẽxmagũxẽẽ na tagutãma ngẽma ítachoxũxũcax. Rũ tümagu tá chanaxümatü i naéga ja Chaunatü ja Tupana. Rũ ngẽxgumarüü tá ta tümagu chanaxümatü i naéga ja Tupanaärü iãne ja Jerucharẽũ ja ngexwacaxũne ja Tupanaxũtawã i dauxũguxũ i naãnewa írũxĩxũne. Rũ ngẽxgumarüü tá ta tümagu chanaxümatü i chauéga i ngexwacaxũxũ. ¹³Rũ jixema ãchixéxẽ rü name nixĩ i naga taxĩnü i ngẽma Tupanaãe i Üünexũ nüxũ ixuxũ namaã i ngẽma jaxõgũxõtücumügũ”.

**Ore ga jema jaxõgũxũ ga
Raodichéawa jexmagũxũcax
ùmatũxũ**

¹⁴Rũ jema chamaã idexaxũ rü nhanagürü ta:

“Chanaxwaxe i Raodichéawa ngẽxmagũxũ i jaxõgũxũärü ãëxgacũcax cunaxümatü rü nhacurügü tá: ‘Nhaã nixĩ i norü ore ja jima aixcuma ixĩcũ ja aixcuma janguxẽẽcũ i ngẽma nüxũ jaxuxũ rü ore i aixcuma ixĩxũxũxicatama ixucü. Rü nüma nixĩ ga

inaxügüãxũ ga guxũma ga jema Tupana
ũxũ'. ¹⁵Rũ nhanagürü i nũmax:

‘Chama nũxũ chacuãx i guxũma i
ngẽma cuxũxũ. Rũ nũxũ chacuãx na
tama wũxi i duũxũ i chauchi aixũ
cuixũ, notürü tama wũxi i duũxũ i
aixcuma choxũ ngechaũxũ cuixĩ. Rũ
chierü noxtacũma wũxi i duũxũ i
chauchi aixũ cuixĩgu rũ exna noxtacũma
wũxi i duũxũ i aixcuma choxũ
ngechaũxũ cuixĩgu. ¹⁶Notürü nhuxma
na íraruwatama choxũ cungechaũxũ, rũ
ngẽmacãx tá cuxũ íchatax. Erũ tama
noxtacũma wũxi i duũxũ i chauchi aixũ
cuixĩ rũ tama noxtacũma wũxi i duũxũ i
aixcuma choxũ ngechaũxũ cuixĩ. ¹⁷Rũ
cuma cugü cuixuxgu rũ cumuãrũ
dĩeruãx, rũ cumuãrũ ngẽmaxũãx, rũ
meãma cuxũ naxüpetü, rũ taxuũma
cuxũ nataxu. Notürü i cuma rũ tama
nũxna cucuãxãchi na chapexewa rũ
wũxi i taxuwama mexũ cuixũ, rũ wũxi i
ngechaũxũchi cuixũ, rũ wũxi i taxuũma
cuxũ ngẽxmaxẽ cuixũ, rũ nhama wũxi i
ngexetüxürüü cuixũ, rũ nhama wũxi i
ngexchiruxürüü cuixũ. ¹⁸Rũ nhuxma rũ
cuxũ chaxucuxẽ na chauxũtawana naxçãx
cutaxexũçãx i uiru i marü üxüwa figuxũ
i nũxĩcatama ixĩxũ. Rũ ngẽmaãcü tá
aixcuma cuxũ nangẽxma i curü
ngẽmaxũ. Rũ ngẽxgumarüü ta cuxũ
chaxucuxẽ na chauxũtawana naxçãx
cutaxexũçãx i cuxchiru i cómuxũ na
ngẽmagu cuicúxũçãx na taxúema cuxũ
dauxũçãx na cungexchiruxũ. Rũ
ngẽxgumarüü ta cuxũ chaxucuxẽ na
chauxũtawana naxçãx cutaxexũçãx i curü
maĩxëtüxũ na curümemëtüxũçãx na
wena cuidaichixũçãx. ¹⁹Chama rũ tüxũ
chaxucuxẽ rũ tüxũ ichajarüwexãchixẽ

ja guxãma ja jíxema tüxũ
changechaũxẽ. Rũ ngẽmacãx name nixĩ
i nũxũ curüxo i cucüma i chixexũ, rũ
aixcuma choxũ cungechaũ rũ cunaxü i
ngẽma cuxũ chanaxwãxexũ. ²⁰Rũ dücax,
chama rũ íãxwa changẽxmaẽcha. Rũ
ngẽma Tu tu tu nhacharügüecha. Rũ
ngẽxguma texẽ choxũ ñngu rũ
chauxçãx tajawãxnagu, rũ tá
tũmaxũtagu chaxücu. Rũ tũmamaã tá
chachibü rũ tũma i chamaã. ²¹Rũ
jíxema nũxũ rüporamaẽgüxe i chixexũ,
rũ tá chaugüxũtawana tüxũ charütogüxẽẽ
na chamaã ãẽxgacü tixĩgüxũçãx,
jexgumarüü ga chama rũ nũxũ na
charüporamaẽxũ ga chixexũ, rũ
nhuxmachi Chaunatüxũtawana na
chajarütöxürüü na namaã ãẽxgacü
chiixũçãx’. ²²Rũ jíxema ãchixẽxẽ rũ
name nixĩ i naga taxĩnü i ngẽma
Tupanaã i Üünexũ nũxũ ixuxũ namaã i
ngẽma jaxögüxũtücumügü”, nhanagürü
ga jema chamaã idexaxũ.

Tupanaxũ nataxẽẽgü i dauxũguxũ i naãnewa

4 ¹Rũ jemawena ga chama ga Juãü
rũ nũxũ chadau ga wũxi ga íãx ga
iwãxnaxũ ga dauxũguxũ ga naãnewa.
Rũ jema naga ga nacornetagaraũxũ ga
noxri nũxũ chaxĩnũxũ ga chamaã
idexaxũ, rũ nhanagürü choxũ:
“¡Nuxã naxĩnagü! Rũ tá cuxũ nũxũ
chadauxẽẽ i ngẽma nhamaücüüwena tá
ngupetüxũ”, nhanagürü. ²Rũ
jexgumatama ga chama rũ Tupanaã i
Üünexũ rũ chauãẽmaã inacuãx, rũ
dauxũwã nanaga. Rũ jema dauxũguxũ ga
naãnewa nũxũ chadau ga wũxi ga
tochicaxũ ga mexẽchixũ ga jema Tupana

nawa rüttoxĩ. ³Rü guma jema tochicaxũwa rütocü, rü nhama nuta ja mexêchicü ja jasperũĩ nixĩ na namexũ rü nhama nuta ja sardóniürũĩ nixĩ na namexũ. Rü jema tochicaxũétüwa najexma ga wüxi ga chirapa ga nhama nuta ga esmeráudarũĩ mexêchicü. ⁴Rü jema tochicaxũcüwawa najexmagü ga 24 ga togü ga tochicaxũgü ga nüxũ ínumaêguächixũ. Rü jema tochicaxũgüwa narütogü ga 24 ga âêxgacügü ga jaxögüxũârü ixigüxũ. Rü cômüxũmaã nixãxchiru rü uirunaxçax nixĩ ga norü ngaxcueruũgü. ⁵Rü jema nachica ga Tupana írüttoxũwa ínaxũxũ ga bajxbexanexũ rü duruanexũ rü nagagü. Rü jema tochicaxũpexewa najexma ga 7 ga omügü ga jéma naigüxũ. Rü jema omügü nixĩ ga Tupanaãê i Üünexũ ga jema 7 ga jaxögüxũtücümümaã icuáxũ. ⁶Rü jema Tupanaãrü tochicaxũpexewa rü nhama dexáétüwarũĩ ixixũmaã nachaxu rü nichipetü woruarũĩ. Rü jema tochicaxũxũ ínachomaêguächi ga ägümücü ga dauxũcüãx ga maxêxũ ga guxũwama äxêtüxũ naweama rü napexewa. ⁷Rü wüxi ga jema dauxũcüãx ga maxêxũ rü nanaxairaxũ. Rü jema to rü nanawocaraxũ. Rü jema norü tamaêxpüx rü nanaduũxũchametüraxũ. Rü jema norü ägümücü rü nanaxĩjü gonagüxũraxũ. ⁸Rü jema ägümücü ga dauxũcüãx ga maxêxũ, rü wüxichigü nüxũ najexma ga 6 ga naxpexatügü. Rü guxũwama ga naxpexatüétüwa rü naxpexatütüwa rü namuxêtü. Rü ngunecü rü chütacü rü nhanagürügüecha:

“Naxüüne, naxüüne, naxüüne nixĩ ja tórü Cori ja Tupana ja guxũétüwa

ngêxmacü rü woetama ngêxmaêchacü”, nhanagürügüecha. ⁹⁻¹⁰Rü jema dauxũcüãx ga maxêxũ, rü jexguma nüxũ jacuaxũüüxgu ga guma tochicaxũwa rütocü, rü moxê nüxna naxägügu, rü jema 24 ga âêxgacügü ga jaxögüxũârü rü jima woetama ngêxmaêchacüpexegu nacaxápüxügü, rü nüxũ nicuaxũüügü, rü napexegu nananu ga norü ngaxcueruũgü. ¹¹Rü nhanagürügü:

“Pa Torü Cori, Pa Torü Tupanax, cuxũ nixĩ i namexũ na ticuaxũüügüxũ rü cuxũ tataxêégüxũ, erü guxũétüwa cungêxma. Jerü cuma cunaxü ga guxũma rü curü ngúchaügü nixĩ i nangóxũ i nhüxmax”, nhanagürügü.

**Popera ga idixixũchiga rü
Tupana Nane ga nhama wüxi ga
carnerurũĩ imácüchiga**

5 ¹Rü nhüxmachi nüxũ chadau ga guma tochicaxũwa rütocü, rü norü tügünemexêwa nanange ga wüxi ga popera ga idixixũ. Rü düxétüwa rü aixepewa rü naxãmatü ga jema popera. Rü 7 wa ninhachtachipexe. ²Rü nüxũ chadau ga wüxi ga norü orearü ngeruũ ga dauxũcüãx ga poraxũchixũ ga tagaãcü íçaxũ rü nhaxũ:

“¿Texê tixĩ ja jixema mexe na tajagaxuchitanüxũ i norü nhachtachipexexũ rü ítajawêgüxũ i nhaã popera?” nhaxũ. ³Notürü woo ga dauxũgüxũ ga naãnewa rü bai ga nhama ga naãnewa rü bai ga juexũtanüwa, rü tataxuma ga texê ga mexe na ítjadixgüxũ rü nüxũ tadaumatüxũ na nhuxü nhaxũ ga jema popera. ⁴Rü chama rü poraãcü chaxaxu jerü tataxuma ga texê ga mexê na

ítajadixgũxũ rü nüxũ tadaumatũxũ na nhuxũ nhaxũ ga jema popera. ⁵Rü nhuxmachi wüxi ga jema 24 ga ãëxgacũgũ ga jaxögũxũärü, rü nhanagürü choxũ:

“¡Táú i cuxaxuxũ! Erü jima Cristu ja Poracü ja Judátaa ixĩcü ja ãëxgacü ja Dawítaa ixĩcü, rü marü nüxũ narüjexera i guxũma i chixexũ. Rü ngëmacax numa nixĩ i namexũ na jagaxuchitanũãxũcax i ngëma 7 i norü nhaxtachipexexũ i ngëma popera rü na ¡jwëgũãxũcax”. ⁶Rü nhuxmachi nüxũ chadau ga Tupana Nane ga nhama wüxi ga carneruxacü ga maxwa írüdaxũrüü jexma chicü naxũtagu ga guma tochicaxũwa rütocü rü natanügu ga jema ägümücü ga dauxũcüãx ga maxëxũ rü jema 24 ga ãëxgacũgũ. Rü nüxũ najexma ga 7 ga nachatacuxre ga norü poraarü cuaxruũ rü 7 ga naxëtü. Rü guma 7 ga naxëtü rü ngëma nixĩ i Tupanaãë i Üünexũ i guxũma i nhama i naãnewa namuxũärü cuaxruũ ixĩxũ. ⁷Rü guma pecaduarü ütänücax jucü rü guma tochicaxũwa rütocücax nixũ, rü nanajaxu ga jema popera ga norü tügünemëxëwa jexmaxũ. ⁸Rü jexguma najauxãgu ga jema popera, rü jema ägümücü ga dauxũcüãx ga maxëxũ rü jema 24 ga ãëxgacũgũ rü inacaxgũápũxü napëxegu ga guma pecaduarü ütänücax jucü. Rü wüxichigü ga jema ãëxgacũgũ rü nüxũ najexma ga wüxi ga norü paxetarũü ga arpa. Rü jexgumarũü ta nüxũ najexma ga tazagü ga nangaxwegüraũxũ ga uirunaxcax ga pumaratëxemaã ixããcuxũ. Rü jema pumaratëxe rü napaacaxũchi ga jexguma jaxaxgu. Rü jema pumaragü, rü ngëma nixĩ i Tupanaärü duũxügüarü

jumuxëgüarü cuaxruũgü. ⁹Rü nagu nawijaegü ga wüxi ga wijae ga jexwacaxũxũ ga nhaxũ:

“Cuma nixĩ i cumexũ na cunajaxuxũ i ngëma popera rü cujagaxuchitanũxũ i ngëma norü nhaxtachipexexũ. Jerü cuma rü marü cuimaxchirex, rü cugümaã Tupanaãxũ naxcax cutaxe i nagúxũraũxũ i duũxügü i nagúxũraũxũ i nachiüãnecũãx i nagúxũraũxũ i nagawa idexagũxũ. ¹⁰Rü ngëmagũxũ cuxüchica i ngextã ãëxgacü ícuixũwa, rü Tupanaärü ngüxëëruũgũxũ cujaxigüxëë na cumaã wüxigu guxũ i naãnemaã inacuaxgüxũcax”,

nhanagürügü. ¹¹Rü jemawena ichadawenü, rü nüxũ chaxĩnü ga naga ga muxüchixũma ga Tupanaärü orearü ngeruũgü ga dauxũcüãx. Rü norü ngãxũwa najexma ga jema tochicaxũ rü jema ägümücü ga dauxũcüãx ga maxëxũ rü jema 24 ga ãëxgacũgũ. Rü namuxüchima ga jema Tupanaärü orearü ngeruũgü ga dauxũcüãx ga jëma jexmagũxũ. ¹²Rü tagaãcü nhanagürügü:

“Daa nixĩ ja jima nhama wüxi i carneruacürüü imácü ga pecaduarü ütänücax jucü. Rü numa nixĩ i namexũ na guxũärü ãëxgacü jĩixũ, rü guxũärü jora jĩixũ, rü guxũ i cuax nüxũ ngëxmaxũ, rü guxũärü jexera naporaxũ. Rü numa nixĩ i namexũ na guxãma nüxũ ngechaũgũxũ rü nataxëëgũxũ rü nüxũ icuaxüũgũxũ”, nhanagürügü. ¹³Rü nüxũ chaxĩnü ta ga naga ga guxũma ga jema Tupana üxü i dauxügüxü i

naãnewa rü nhama i naãnewa rü
naãnetüüwa rü taxtü i taxüwa
ngëxmagüxü ga nhagüxü:

“Name nixi na guxügutáma guxáma
nüxü icuaxüügüxü rü nüxü
ngechaügüxü rü nataxëëgüxü ja jima
pecaduarü ütanüçax jucü rü jima ngëma
tochicaxüwa rütocü, erü nümagü nixi i
guxüguma ãëxgacügü jixigüxü”,
nhanagürügü. ¹⁴Rü jema ägümücü ga
daxüçüãx ga maxëxü rü nhanagürügü:

“Ngëmaäcü jixü”, nhanagürügü. Rü
jema 24 ga äëxgacügü rü
inacaxgüápüxü rü nüxü nicuaxüügü.

Jema 7 ga nhachtachipexeruüchiga

6 ¹Rü nhüxmachi nüxü chadau ga
jexguma guma pecaduarü
ütanüçax jucü jagaujegu ga jema
nüxüraüxü ga norü nhachtachipexëxü ga
jema popera. Rü nüxü chaxinü ga wüxi
ga jema daxüçüãx ga maxüxü ga
tagaäcü nhama duruanexürüü nhaxü
choxü:

“¡Nuã naxü!” nhaxü. ²Rü ichadawenü
rü nüxü chadau ga wüxi ga cowaru ga
cómüxü. Rü jema naétüwa rüttoxü rü
nüxü najexma ga wüxi ga norü würa.
Rü wüxi ga ngaxcuerü nüxna naxã. Rü
poraãëäcuma norü cowarumaã
inaxüächi na duüxügüxü najexeraxüçax.
³Rü jexguma guma pecaduarü ütanüçax
jucü jagaujegu ga jema norü taxre ga
jema poperaarü nhachtachipexëxü, rü
nüxü chaxinü ga jema norü taxre ga
jema daxüçüãx ga maxüxü ga nhaxü
choxü:

“¡Nuã naxü!” nhaxü. ⁴Rü jema naxü
ga wüxi ga cowaru ga daxü. Rü jema
naétüwa rüttoxü rü wüxi ga tara ga taxü

nüxna naxã. Rü jexgumarüü ta pora
najaxu na ijanaxoxëëxüçax na nügü
nangechaügüxü ga duüxügü. Rü
jemaäcü nanaxü na nügü naçaxüçax ga
duüxügü. ⁵Rü jexguma guma pecaduarü
ütanüçax jucü jagaujegu ga jema norü
tamaëxpüx ga jema poperaarü
nhachtachipexëxü, rü nüxü chaxinü ga
jema norü tamaëxpüx ga jema
daxüçüãx ga maxüxü ga nhaxü choxü:

“¡Nuã naxü!” nhaxü. Rü ichadawenü
rü nüxü chadau ga wüxi ga cowaru ga
waxüxü. Rü jema naétüwa rüttoxü rü
naxmëxwa nüxü najexma ga wüxi ga
çacuarü jarü ga balanza. ⁶Rü nüxü
chaxinü ga wüxi ga naga ga jema
daxüçüãx ga maxëxüärü ngäxütanüwa
inaxüxü ga nhaxü:

“Wüxi i ngunexüärü puracütanü rü
naxätanü i wüxi i quiru i trigu. Rü wüxi
i ngunexüärü puracütanü naxätanü i
tamaëxpüx i quiru i chebada. ¡Notürü
täü i cujanatauxëëxü i ngëma chixü rü
jima wü!” nhanagürü. ⁷Rü jexguma
guma pecaduarü ütanüçax jucü
jagaujegu ga jema norü ägümücü ga
jema poperaarü nhachtachipexëxü, rü
nüxü chaxinü ga jema norü ägümücü ga
jema daxüçüãx ga maxëxü ga nhaxü
choxü:

“¡Nuã naxü!” nhaxü. ⁸Rü ichadawenü
rü nüxü chadau ga wüxi ga cowaru ga
dexëxü. Rü jema naétüwa rüttoxü rü Ju
nixi ga naéga. Rü jema naweama ne
üxü, rü Juexüchica nixi ga naéga. Rü
jema taxre nanajauxgü ga pora na
nhama ga naãnewa rü wüxi ga jema
norü ägümücütücumü ga duüxügümaã
inacuaxgüxüçax na daimaã rü taijamaã
rü daaweanemaã rü ngoxo idüraexümaã

najuxēēāxūcax. ⁹Rü jexguma guma pecaduarü ütanüçax jucü jagaujegu ga jema norü wüximeēxpüx ga jema poperaarü nhaxtachipexexü, rü nüxü chadau ga wüxi ga nachica ga ngextá Tupanaçax naxünagü nawa jagugüxü na nüxna naxägüāxūcax. Rü jema nachicatüüwa nüxü chadau ga naāēgü ga jema duüxügü ga Tupanaärü orexü na jaxugüxūcax nađaixü. ¹⁰Rü jema naāēgü rü tagaäcü nhanagürügü:

“Pa Torü Cori ja Guxüétüwa Ngēxmacü rü Üü necü rü Ixaixcumacüx, çnhuxgura tá ta i nüxna cucaxü rü cunapocuexü i ngēma duüxügü i chixexü ga toxü ðaixü?” nhanagürügü.

¹¹Rü nhüxmachi ga Tupana rü wüxichigü ga jema duüxügüna nanaxā ga naxchiru ga máxü rü cómuxü. Rü jema duüxügüāēgüxü nhanagürü:

“¡Paxaächi iperüngüē nhüxmatáta jangu i peeneēgü i Cristuaxü puracüexü i pexrüü tá ðaixü!” nhanagürü. ¹²Rü jexguma guma pecaduarü ütanüçax jucü jagaujegu ga jema norü 6 ga jema poperaarü nhaxtachipexexü, rü nüxü chadau ga poraäcü na naxīāxāchianexü.

Rü üāxcü rü wüxi ga naxchiru ga waxcharaxürüü nixī. Rü tawemacü rü guxüwama nagürüü naduema. ¹³Rü woramacurigü rü ēxtagü rü dauxüwa narüji rü nhama ga naānegu naji. Rü nhama ori i doxüxüma buanecü ja tacü rüjixēēxürüü nixī. ¹⁴Rü guxüma i dauxüwa nüxü idauxü rü inajarütaxu. Rü nhama wüxi i popera i dixcumüächixü rü ijarütaxuxürüü nixī. Rü guxüma ga ma xpünegü rü capaxügü rü nixīgachi ga nachicawa. ¹⁵Rü nhama ga naānewa jexmagüxü ga

nachiüānegüarü āēxgacügü, rü ma xpünemagu rü ma xpüneärü nutatanügu nicüxgü. Rü wüxigu jexma namaā nicüxgü ga jema togü ga āēxgacügü ga taxügü ga nhama ga naānemaā icuaxgüxü, rü churaragüarü āēxgacügü ga taxügü, rü jema duüxügü ga muärü ðiēruāxgüxü, rü jema duüxügü ga nhama ga naānewa poraexü, rü guxüma ga duüxügü ga coriāxgüxü, rü guxüma ga duüxügü ga ngearü coriāxgüxü. ¹⁶Rü guxüma ga nümagü, rü guma ma xpünexü rü guma nutagüxü nhanagürügü:

“¡Toétügu peji na toxü ipeicüxgüxūcax naxchaxwa ja jima ngēma tochicaxüwa rütocü, rü naxchaxwa ja jima pecaduarü ütanüçax jucü erü tama tanaxwaxe na toxü napocuexü! ¹⁷Erü marü ínangu i ngēma ngunexü i āücümāxü i nagu napocuexü i ngēma duüxügü i tama Tupanaärü ixīgüxü. ¿Rü texé tá namaā tapora i ngēma?” nhanagürügü.

Jema Judéugü ga nacatüwa cuaxruüāxgüxūchiga

7 ¹Rü jemawena rü nüxü chadau ga āgümücü ga Tupanaärü orearü ngerüügü ga dauxüçāx ga nhama ga naāneärü āgümücüpexegu chigüxü. Rü ínanapoxügü ga gucüma ga buanecügü na tama waixümüāneétügu naxüxūcax, rü tama taxü i taxtüétügu naxüxūcax, rü bai i tacü rü naīétügu naxüxūcax. ²Rü jexgumarüü ta nüxü chadau ga wüxi ga Tupanaärü orearü ngerüü ga dauxüçāx ga üāxcü íjarügoxüwaama ne üxü. Rü nüxü najexma ga Tupana ja Maxüciarü tacüarü üégarüü. Rü nüma rü tagaäcü

nüxna nacagü ga jema togü ga ägümücü ga Tupanaärü orearü ngeruügü ga najauxgüxü ga pora na nachixexëëgüäxüçax ga guxüma ga waixümü rü guxüma ga taxü ga taxtü. ³Rü nhanagürü nüxü:

“¡Táü i jatacüma penachixexëëxü i waixümü rü taxtü i taxü rü naigü, nhüxmatáta nacatüwa tajaxüarü cuaxruüäxgü i ngëma Tupanaärü duüxügü ixigüxü!” nhanagürü. ⁴Rü nüxü chaxnú ga nhuxre na jiixü ga jema cuaxruüäxgüxü. Rü guxüma ga Judéugütanüwa rü 144,000 nixí. ⁵⁻⁸Rü jema cuaxruüäxgüxü ga Judéugü, rü nhaã nixí:

Judátaagü - 12,000
 Rubëtaagü - 12,000
 Gadetaagü - 12,000
 Ácherutaagü - 12,000
 Natarítaagü - 12,000
 Manachétaagü - 12,000
 Simeútaagü - 12,000
 Lewítaagü - 12,000
 Ichacátaagü - 12,000
 Zeburáütaagü - 12,000
 Juchetaagü - 12,000
 Bejamítaagü - 12,000

⁹Rü jemawena ichadawenü, rü nüxü chadau ga muxüchixüma ga nagúxüraüxü ga duüxügü ga nagúxüraüxü ga nagawa idexagüxü ga guxüma ga nachüüañewa ne íxü. Rü jema tochicaxüpëxegu rü guma pecaduarü ütanüçax jucüpëxegu nachigü. Rü jema na namuxüchixü rü taxucürüwa texé tajaxugü na nhuxre jiixü. Rü naxchiru ga ícómüxü rü imáxümaã nixäxchiru. Rü naxmëxwa nanangegü ga wairaátügü. ¹⁰Rü guxüma ga nümagü rü tagaãcü nhanagürügü:

“Jima tórü Tupana ja tochicaxüwa rütocü rü jima pecaduarü ütanüçax jucü nixí ja tüxü maxëxëëgücü”, nhanagürügü. ¹¹Rü guxüma ga Tupanaärü orearü ngeruügü ga dauxüçüäx rü nüxü ínachimaëguãchi ga jema tochicaxü rü jema 24 ga äëxgacügü rü jema ägümücü ga dauxüçüäx ga maxëxü. Rü jema tochicaxüpëxegu nanangücuchitanü ga jema orearü ngeruügü, rü Tupanaxü nicuaxüügü. ¹²Rü nhanagürügü:

“Rü ngëmaãcü jiixü. Rü nüma nixí i namexü na guxüguma guxäma nüxü icuaxüügüxü, rü nataxëëgüxü, rü moxë nüxna ixägüxü, rü nüxü ingechaügüxü, erü guxü i cuax nüxü nangëxma, rü guxüétüwa nangëxma, rü guxüärü jexera napora. Rü ngëmaãcü jiixü”, nhanagürügü. ¹³Rü nhüxmachi wüxi ga jema 24 ga äëxgacügü rü choxna naca, rü nhanagürü:

“¿Texégü tixigü ja jíxema cómüchirugüxe, rü ngextá ne taxí?” nhanagürü. ¹⁴Rü chama chanangäxü, rü nhacharügü:

“Pa Corix, cuma nixí i nüxü cucuáxü na texégü tixigüxü”, nhacharügü. Rü jëxguma ga nüma rü nhanagürü:

“Jíxemagü tixigü ga nawa ngupetütanüxë ga jema ngúxü ga taxü rü marü tügü ijauxgüchiruxe nagüwa ga guma pecaduarü ütanüçax jucü. Rü ngëmacax nixí i ticómüchiruxü. ¹⁵Rü ngëmacax nixí i Tupanaärü tochicaxüpëxewa tangëxmagüechaxü rü ngunecü rü chütacü rü Tupana íngëxmaxüwa nüxü tapuracüxü. Rü nümatama ja Tupana ja tochicaxüwa rütocü rü tüxna nadau. ¹⁶Rü marü

tagutáma wenaxãrũ taija tũxũ nangux, rũ tagutáma tiŕawae. Rũ marũ tagutáma ũaxcũ tũxũ nigu, rũ tagutáma ũaxcũarũ naianexũ tũxũ nangux. ¹⁷Erũ jima pecaduarũ ũtanũcaŕ jucũ i ngẽma tochicaxũtawã ngẽxmacũ, rũ tá aixcuma meã tũxna nadau nhama carnerugũna idauxũrũ. Rũ nawa tá tũxũ nagagũ i ngẽma dexáaru chuchxũgũ i maxẽerũ. Rũ Tupana tá tũxũ ínanapi i guxũma i tũmagũũxẽtũ”, nhanagũrũ.

**Jema norũ 7 ga
nhachtachipeŕeruũchiga rũ jema
panera ga uirunaxcaŕchiga**

8 ¹Rũ jexguma guma pecaduarũ ũtanũcaŕ jucũ jagaujegu ga jema norũ 7 ga jema poperaaru nhachtachipeŕexũ, rũ ngãxũ ga ngorã nachipetũanemare ga dauxũguxũ ga naãnewã. ²Rũ nhũxmachi nũxũ chadau ga jema 7 ga Tupanaãrũ orearũ ngeruũgũ ga dauxũcũãx ga jexma Tupanapeŕegu chigũxũ. Rũ wũxichigũ nanajaxu ga norũ corneta ga nũxna naxãxũne. ³Rũ jemawena ínangu ga wũxi ga to ga Tupanaãrũ orearũ ngeruũ ga dauxũcũãx. Rũ jema nanange ga wũxi ga norũ panera ga uirunaxcaŕ ga pumaraaru gutexeruũ. Rũ jema uirunaxcaŕ ga pumaraaru gutexeruũtaxmũpeŕegu nachi. Rũ nanajauxtẽxe ga taxũ ga pumara ga nũxna naxãxũ na jema tochicaxũpeŕewã jexmaxũ ga pumaraaru gutexeruũtaxmũwã jaguãxũcaŕ, na jemaãcũ Tupanana naxãxũcaŕ ga jema pumaratẽxe na jema pumaraema rũ wũxigu Tupanaãrũ duũxũgũaru

jumuxẽmaã Tupanaxũtawã nanguxũcaŕ. ⁴Rũ jema pumaratẽxe ga jema orearũ ngeruũãxũ jexmaxũ rũ dauxũ naxũẽma wũxigu namaã ga Tupanaãrũ duũxũgũaru jumuxẽgũ nhũxmata Tupanaxũtawã nangu. ⁵Rũ nhũxmachi ga jema orearũ ngeruũ rũ nanajaxu ga jema panera ga pumaraaru gutexeruũ. Rũ jema pumaraaru gutexeruũtaxmũwã nanajaxu ga ãwe ga naĩcũ, rũ gumamaã nanaxũãcu ga guma panera. Rũ nhũxmachi nhama ga naãneẽtũgu nananha. Rũ jexgumatama porããcũ naduruãchiane, rũ porããcũ nicuxcuane rũ nibãjxbexane rũ naxĩãxãchiane.

**Tupanaãrũ orearũ ngeruũgũ ga
dauxũcũãxãrũ cornetachiga**

⁶Rũ jexguma ga jema 7 ga Tupanaãrũ orearũ ngeruũgũ ga dauxũcũãx ga icornetaãxũ, rũ nũgũ ínamexẽẽgũ na nagu jacuegũxũcaŕ. ⁷Rũ wũxi ga jema Tupanaãrũ orearũ ngeruũ rũ nũxĩra najacue ga norũ corneta. Rũ jexgumatama nhama ga naãneẽtũgu narũji ga dejuxũ rũ ũxũema ga nagũmaã ãẽũxũ. Rũ wũxi ga jema norũ tamaẽxpũxaruũ ũje ga nhama ga naãne rũ nixa. Rũ jexgumarũũ ta wũxi ga jema norũ tamaẽxpũxaruũ ũje ga naĩxneçũ rũ nixa. Rũ guxũma ga natũane rũ nixãe. ⁸Rũ jema norũ taxre ga Tupanaãrũ orearũ ngeruũ rũ najacue ga norũ corneta. Rũ nhũxmachi wũxi ga taçũ ga taxũchixũ ga namãxpũnerãxũ ga ijãuxraxũ, rũ jexma taxtũ ga taxũgu nananha. Rũ wũxi ga jema norũ tamaẽxpũxaruũ ũje ga taxtũ rũ nagũxũ nananguxuchi. ⁹Rũ wũxi ga jema norũ tamaẽxpũxaruũ ũjetũcumũ ga jema

taxtüwa maxëxü, rü najue. Rü jexgumarüü ta wüxi ga jema norü tamaëxpüxarü üjetücumü ga wapurugü, rü inaji. ¹⁰Rü jema norü tamaëxpüx ga Tupanaärü orearü ngeruü, rü najacue ga norü corneta. Rü nhüxmachi wüxi ga taxüchicü ga woramacuri ga taemaxüchicü rü dauxüwa narüngu. Rü wüxi ga omü ga ixaxüüü nixí. Rü nagu nangu ga wüxi ga jema norü tamaëxpüxarü üje ga natügü rü natüxacügü. ¹¹Rü guma woramacuri rü Üxüü nixí ga naéga. Rü wüxi ga jema norü tamaëxpüxarü üje ga guxüma ga dexá rü naxüchüü. Rü muxüma ga duüxügü rü jema dexáwa najue jerü naxüchüü. ¹²Rü jema norü ägümücü ga Tupanaärü orearü ngeruü rü najacue ga norü corneta. Rü wüxi ga jema norü tamaëxpüxarü üje ga üaxcü rü nixo. Rü jexgumarüü ta wüxi ga jema norü tamaëxpüxarü üje ga tawemacü rü woramacurigü rü äxtagü rü nixo. Rü jemaäcü wüxi ga jema norü tamaëxpüxarü üje ga guxüma ga jema rü naxëäne. Rü ga ngunecü rü ägümücü ga ngora naxëäne. Rü ga chütacü rü ägümücü ga ngora nataxuma ga tawemacü rü bai ga woramacurigü rü bai ga äxtagü. ¹³Rü jemawena ichadawenü rü nüxü chaxínü ga wüxi ga İjü ga dauxügu İxeüxü ga tagaäcü nhaxü:

“Nangechaütümüüügi i ngëma duüxügü i jea pecaduáxü i nañewa maxëxü i ngëxguma jacuegüägu tá ja norü cornetagi i ngëma togü i tamaëxpüx i Tupanaärü orearü ngerüüü”, nhaxü.

9 ¹Rü jema norü wüximeëxpüx ga Tupanaärü orearü ngeruü, rü najacue ga norü corneta. Rü nüxü

chadau ga wüxi ga woramacuri ga dauxüwa rüngücü ga nhama ga nañegu ngücü. Rü guma woramacuri nanajaxu ga jema äxmaxü ga taguma İjacuáxüärü chawi. ²Rü najawäxna ga jema äxmaxü ga taguma İjacuáxü. Rü jéma İnajagoema ga caxixü nhama wüxi i taxü i üxearü caxixüüü. Rü jema caxixü rü nanaxëëmaxëë ga üaxcü. ³Rü jema caxixüwa İnachoxü ga munügü ga naäneëtügu İjüü. Rü jema munügü rü nanajauxgü ga pora ga nüxna naxäxü na nhama tuxchinawerüü duüxügüxü nachixüçax. ⁴Rü jema munümaä nüxü nixu na tama natüanexü nachixexëëxüçax rü bai i çacü rü nanetügü rü bai i çacü rü naİgü. Notürü nanamu na nachixexëëgüäxüçax ga jema duüxügü ga tama Tupanaärü cuaxrüü nacatüwa jemaxü. ⁵Notürü tama nanamu na jema duüxügüxü naçaxüçax. Notürü nanamu na ngüxü nüxü jangexëëmaregüxüçax ga wüximeëxpüx ga tawemacü. Rü jema ngüxü ga nüxü jangexëëgüxü, rü nhama tuxchinawe duüxügüxü chixüüü nixí. ⁶Rü ngëma ngunexügügu rü duüxügü tá naxçax nadaugü na najuexü, notürü täxütáma najue. Rü woo nanaxwaxegüxüchi na najuexü, notürü taxucürüwatáma najue. ⁷Rü jema munügü rü nhama cowaru i guerrawa İxüüü nixİgü. Rü naëruwa nüxü najexma ga çacü ga nhama ngaxcuerüü ga uİrunaxçaxrüü İxİgüxü. Rü nachametü rü nanaduüxüchametüraxügü. ⁸Rü najaegü rü nhama ngeäxjaerüü nixİgü. Rü napütagi rü nhama aİpütagiüü nixİgü. ⁹Rü naxünewa nüxü najexma ga çacü ga

wüxi ga ferunaxçax ga poxüruürüü ixixü. Rü naxpexatügüga rü nhama muxüchine ja carru ja guerrawa cowaru tügünegarüü nixi. ¹⁰Rü nareexügü rü nhama tuxchinawerüü naxānegu. Rü jema naneguwa rü naxāguchata na wüximeçxpüx ja tawemacü duüxügüxü ngüxü jangexēegüxüçax. ¹¹Rü jema munügiarü āēxgacü, rü jema āxmaxü ga taguma ijacuáxüärü darüü nixi. Rü Judéugügawa ga jema munügiarü āēxgacü, rü Abadüü nixi. Rü Gregugügawa rü Aporiāü nixi. Rü ngēma rü: “Chixexēerüü”, nhaxüchiga nixi. ¹²Rü jexma najacuax ga jema nüxiraüxü ga chixexü ga taxü, notürü ínajaxüama ga to ga taxre. ¹³Rü jema norü 6 ga Tupanaärü orearü ngerüü rü najacue ga norü corneta. Rü nüxü chaxínü ga wüxi ga naga ga jema Tupanapexewa jexmaxü ga uirunaxçax ga pumaraarü gutexeruütaxmüwa ínaxüxü. ¹⁴Rü jema naga rü nanamu ga jema orearü ngerüü ga cornetaáxü, rü nhanagürü nüxü:

“Jawēgüxü i ngēma āgümücü i orearü ngerüügü i Chatanáärü íxügüxü i taxtü i Eufrátegu ngāxügüxü!” nhanagürü. ¹⁵Rü jemaäcü niwēgüxü ga jema āgümücü ga orearü ngerüügü na nadaiāxüçax ga wüxi ga jema norü tamaēxpüxaru üjetücumü ga duüxügü. Jerü ga jema orearü ngerüügü rü woetama jemacax ínamemaregü na jema ngora rü jema ngunexü rü guma tawemacü rü guma taunecü nadaiāxüçax ga jema duüxügü. ¹⁶Rü nüxü chaxínü na nhuxre na jüxü ga jema orearü ngerüügüarü churaragü ga cowaruétügu íxü. Rü 200 mijónegü nixígü. ¹⁷Rü jemaäcü nixi ga nüxü chadauxü ga jema

cowarugü ga jexguma changoxetügu. Rü jema churaragü ga jema cowaruétügu íxü rü nüxü najexma ga norü ngāxcuxünexü ga poxüruü íxixü ga nhama üxütetürüü ijauraxü. Rü jema poxüruü rü nixāmatü rü nidamatü rü nijaxmatü rü nidexmatü. Rü jema cowaruerugü rü nhama aierurüü nixígü. Rü naāxgüwa ínaxüxü ga üxiema rü caxixü rü azufre. ¹⁸Rü wüxi ga norü tamaēxpüxaru üjetücumü ga duüxügü rü najue namaā ga jema tamaēxpüx ga chixexēerüü ga üxiema rü caxixü rü azufre ga jema cowarugüaxwa íchoxüxü. ¹⁹Jerü ga jema cowarugü rü naāxwa rü nareexüwa nixi ga nüxü najexmaxü ga norü pora na duüxügüxü nađaixüçax. Jerü ga nareexügü rü nhama āxtaperüü nixígü, rü jemamaā nanangōx ga duüxügü rü ngüxü nüxü ningexē rü nanadai. ²⁰Notürü ga jema togü ga duüxügü ga tama jema pocuruügümaā juexü, rü tama nüxü narüxoe ga jema chixexügü ga naxügüxü. Rü tama nüxü narüxoe na nüxü jacuaxüügüxü ga ngoxogü rü norü tupananetachicünaxāgü ga uirunaxçax rü diērumünaxçax rü cobrinaxçax rü nutagünaxçax rü nañaxçax. Rü jemaäcü nüxü nicuaxüügüama ga jema norü tupananetachicünaxāgü ga ngearü maxüáxü rü tama nüxü dauxü rü tama nüxü ínüxü rü tama íxixü. ²¹Rü tama nüxü narüxoe na namáetagüxü, rü jajuüexü, rü nangēāegüxü rü nangítaaxgüxü.

Orearü ngerüü ga nüxü jexmaxü ga popera ga idixixüchiga

10 ¹Rü nüxü chadau ga wüxi ga to ga Tupanaärü orearü ngerüü ga dauxügüxü ga naānewa írixixü. Rü

wüxi ga caixanexũärü ngãxũwa najexma, rü wüxi ga chirapa naëruétügu nabo. Rü nachametü rü nhama üäxcürüü nijauracüü. Rü naparagü rü ta nhama üxiemariüü nijauracüü. ²Rü naxmexwa nüxü najexma ga wüxi ga poperaxacü ga íiwëgüxü. Rü norü tügünepara rü taxtü i taxüétügu nachicutü. Rü norü toxwepara rü waixüümüãnegu nachicutü. ³Rü nhüxmachi ga nüma rü tagaäcü aita naxü nhama wüxi ja ai ja tagaäcü aita ücürüü. Rü jexguma aita naxüxgu rü 7 expüxcüna naduruächiane. ⁴Rü jexguma jema 7 expüxcüna na naduruächianexüguwena rü

chanaxümatüchaü. Notürü nüxü chaxínü ga wüxi ga naga ga dauxügüxü ga naãnewa inaxüxü ga nhaxü choxü:

“¡Táü i cunangoxëxü i ngëma 7 i duruanexü nüxü ixuxü! ¡Rü ngexrüma na cunaxümatüxü!” nhaxü choxü. ⁵Rü nhüxmachi ga jema Tupanaärü orearü ngerüü ga nüxü chadauxü na taxtü ga taxüétügu rü waixüümüétügu nachicutüxü, rü dauxü naxunagü ga norü tügünechacüü. ⁶Rü inaxuneta naégagu ga Tupana ja jima guxüguma maxücü ja jima naxücü i dauxügüxü i naãne rü nhama i naãne rü taxtü i taxü rü guxüma i tacü nawa ngëxmagüxü. Rü nhanagürü ga jema orearü ngerüü:

“Nhüxma rü marü täxüütáma nuxcü ningü i ngëma Tupana nüxü ixuxü. ⁷Erü ngëxguma nawa nanguxgu na ngëma norü 7 i Tupanaärü orearü ngerüü inaxügüxü na jacueäxü ja norü corneta, rü ngëxguma tá nixí i janguxü ga jema noxri ëxügüxü ga Tupanaärü uneta, jema nuxcümaxügüxü ga norü orearü

uruügümaã nüxü jaxuxü”, nhanagürü. ⁸Rü jema naga ga noxri nüxü chaxínüxü ga dauxügüxü ga naãnewa inaxüxü, rü wenaxärü chamaã nidexa. Rü nhanagürü choxü:

“¡Naxütawa naxü i ngëma Tupanaärü orearü ngerüü i taxtü i taxüétügu rü waixüümüãneétügu chicutüxü! ¡Rü nüxna najaxu i ngëma poperaxacü i marü íiwëgüxü i naxmexwa ngëxmaxü!” nhanagürü. ⁹Rü naxütawa chaxü ga jema orearü ngerüü, rü nüxna naxçax chaca ga jema poperaxacü na choxna naxããxçax. Rü nüma rü nhanagürü choxü:

“Nhaã nixí. ¡Rü najaxu rü nangõx! Rü cuaxwa rü berurerüü tá namaçcura. Notürü cuanüwa rü tá nanaxüächí”, nhanagürü choxü. ¹⁰Rü jema orearü ngerüümüxëwa chanajaxu ga jema poperaxacü, rü chanangõx. Rü chauaxwa rü berurerüü namaçcura. Notürü jexguma chanangõxguwena rü chauanüwa rü nanaxüächí rü changuxneca. ¹¹Rü nhüxmachi chamaã nüxü nixu, rü nhanagürü choxü:

“Name nixí na wenaxärü Tupanaärü orexü cuixuxü namaã i muxüma i nagüxüraüxü i duüxügü, rü muxüma i nachüüãneçüãxgü i duüxügü, rü muxüma i duüxügü i to i nagawa idexagüxü, rü muxüma i nachüüãnegüarü äëxgacügü”, nhanagürü choxü.

Taxre ga orearü uruüchiga

11 ¹Rü jemawena chanajaxu ga wüxi ga dexnemenaxã ga ngugürüü ixixüne ga choxna naxãxüne. Rü guma choxna naxäcü rü nhanagürü choxü:

“¡Inachi rü nangugü ja jima Tupanapata rü ngëma pumaraarü gutexeruütaxmü! ¡Rü jaxugü rü nhuxre jixü i ngëma duüxügü i ngëma Tupanaxü icuaxüügüxü! ²¡Notürü ngëma naãxtü ja Tupanapata, rü täüxütáma cunangugü! Erü ngëma duüxügü i tama Tupanaaxü jaxögüxüna marü nanaxã. Rü nümagü rü tamaëxpüx ja tauneciariü ngãxü tá chixexü namaã naxügü ja jima iãne ja üünene ja Jerucharéü. ³Rü chama rü tá chanamu i taxre i chorü orearü uruügü na 1,260 i ngunexü duüxügümaã nüxü jaxugüxüçax i chorü ore. Rü nümagü i ngëma taxre rü tá niwëxchiru na ngëmawa duüxügü nüxü cuaxgüxüçax na ngechaü nüxü nguxgüxü”, nhanagürü choxü. ⁴Rü ngëma taxre i orearü uruügü nixi i norü cuaxruü i ngëma taxre i nanetü i oriwéra rü ngëma taxre i weraarü üruügü i tórü Cori ja nhama i naãneärü jora ixícüpeçewa ngëxmagüxü. ⁵Rü ngëxguma texé chixexü namaã ügüchaügu i ngëma taxre i orearü uruügü, rü nümagü rü üxüema ja naãxwa ínacuexechinemaã tüxü tá ínagu. Rü ngëmaäcü tá inajanaxoxëë i norü uwanügü. Rü ngëmaäcü tá tüxü nadai ja jixema chixexü namaã ügüchaüxë. ⁶Rü ngëma taxre i orearü uruügü rü nüxü nangëxma i pora na jjaxachixüçax ja pucü na tama napuxüçax i guxüma i ngëma 1,260 i ngunexügü i nagu Tupanaärü orexü jaxugüxü. Rü ngëxgumarüü ta nüxü nangëxma i pora na nagüxü jaxixëëgüãxüçax i dexá. Rü ngëxgumarüü ta nüxü nangëxma i pora

na nhama i naãnewa namugüãxüçax i nagüxüraüxü i pocuruügü na ngëmaäcü ngüxü duüxügüxü jangexëëgüxüçax i ngëxguma ngëma taxre naxwaxegügu. ⁷Notürü ngëxguma ngëma taxre i orearü uruügü naguxëëgügu na nüxü jaxugüxü i Tupanaärü ore, rü ngëma ngoxo i ngëma äxmaxü i taguma ijacuáxüwa íxüxüxü, rü tá nüxna najuxu. Rü tá ngëma taxrexü narüjexera, rü tá nanadai. ⁸Rü ngëma naxünegü i ngëma taxre rü tá jima iãne ga tórü Cori nawa curuchawa ipotane ja Jerucharéümaüwa nawogü. Rü jima iãne rü nachixe rü ngëmacax Chodomaärü iãnemaã rü Ejituanemaã nanaxugü. ⁹Rü tamaëxpüx i ngunexüärü ngãxü rü muxüma i nagüxüraüxü i duüxügü rü muxüma i guxü i nachüãnecüãx i duüxügü rü muxüma i duüxügü i to i nagawa idexagüchigüxü, rü tá nüxü nadaugü i naxünegü. Rü täüxütáma nanaxwaxegü na texé inataxgüxü. ¹⁰Rü ngëma duüxügü i nhama i naãnewa maxëxü rü tá nataãëgü na marü najuxü i ngëma taxre. Rü ngëma na poraäcü nataãëgüxüchixü rü tá nügüna âmare naxägü, jerü jema taxre ga orearü uruügü rü poraäcü nanachixewe rü naãëwa nananguxëëgü. ¹¹Notürü jema tamaëxpüx ga ngunexüärü ngãxüguwena, rü Tupana wenaxärü nanamaxëëë ga jema taxre. Rü wenaxärü ínariüdagü. Rü guxüma ga jema duüxügü ga nüxü daugüxü rü poraäcüxüchi namuüë. ¹²Rü nhuxmachi ga jema taxre ga orearü uruügü, rü nüxü naxünië ga wüxi ga naga ga tagaäcü dauxügüxü ga naãnewa inaxüxü ga nhaxü:

“¡Nuã dauũwa pexĩ!” nhaxũ. Rũ nhuxmachi ga nũmagũ rũ wũxi ga caixanexũgu dauũguxũ ga naãnewa naxĩ. Rũ norũ uwanũgũ rũ joxni nũxũ narũdaunũ. ¹³Rũ jexgumatama poraãcũ naxĩãxãchiane. Rũ wũxi ga jema norũ 10 arũ ùje ga guma ããne, rũ niwãxgũ. Rũ 7,000 ga duũxũgũ najue namaã ga jema ããxãchiane. Rũ jema togũ ga duũxũgũ ga maxẽxũ rũ poraãcũxũchi namuũẽ. Rũ Tupana ja dauũgũxũ i naãnewa ngẽxmacũxũ nicuãxũũgũ. ¹⁴Rũ jexma najacuãx ga jema norũ taxre ga chixexũ. Nottũrũ paxa tá ãnangu i ngẽma norũ tamaẽxpũx ixĩxũ.

Guma norũ 7 ga cornetachiga

¹⁵Rũ jema norũ 7 ga Tupanaãrũ orearũ ngeruũ, rũ najacue ga norũ corneta. Rũ najexma ga nagagũ ga tagaãcũ dauũgũxũ ga naãnewa inaxũgũxũ ga nhagũxũ:

“Nhuxma rũ jima mecũ na namaã inacuãxgũxũ i nhama i naãne, rũ nũma nixĩ ja tórũ Cori ja Tupana rũ Nane ja Cristu. Rũ nũma rũ guxũgutãma namaã inacuãxgũ”, nhagũxũ. ¹⁶Rũ nhuxmachi ga jema 24 ga ãẽxgacũgũ ga norũ tochicaxũgũwa rũtogũxũ ga Tupanapexewa, rũ jexma nanangũcuchitanũ, rũ Tupanaxũ nicuãxũũgũ. ¹⁷Rũ nhanagũrũgũ:

“Pa Torũ Cori ja Tupana ja Guxũãrũ Jexera Poracũx, cuma rũ woetama cujexmaẽcha, rũ nhuxma rũ ta cungẽxmaẽcha. Rũ moxẽ cuxna taxãgũ, erũ marũ cugũmexẽwa cunangẽxmaxẽẽ i guxũma, rũ marũ icunaxũgũ na namaã icucuãxũ. ¹⁸Rũ ngẽma duũxũgũ i tama cuxrũ ixĩgũxũ rũ poraãcũxũchi nanuẽ,

notũrũ nawa nangu i ngẽma ngunexũ i nagu tá cunapocuexũ. Rũ ngẽxgumarũũ ta marũ nawa nangu na nũxũ cuicagũxũ i guxũma i duũxũgũ i juexũ. Rũ marũ nawa nangu na nũxũ cunaxũtanũxũ i ngẽma curũ duũxũgũ i curũ orearũ uruũgũ, rũ ngẽma duũxũgũ i cupexewa imexũ, rũ guxũma i ngẽma duũxũgũ i cuxũ muũẽxũ i jaexũ rũ buexũ. Rũ marũ nawa nangu na icujanaxoxẽẽxũ i ngẽma duũxũgũ i nachixexẽẽxũ i nhama i naãne”, nhanagũrũgũ. ¹⁹Rũ nhuxmachi Tupanapata ga dauũgũxũ ga naãnewa jexmane, rũ niwãxna. Rũ jẽma norũ aixepewa nũxũ chadau ga jema baũ ga Tupanaãrũ uneta ga nutagu ùmatũxũ. Rũ nibaĩxbexane, rũ poraãcũ nicuxcuane, rũ naxĩãxãchiane rũ poraãcũ dejuxũ narũji.

Wũxi ga nge rũ wũxi ga dragãũ

12 ¹Rũ nhuxmachi dauũwa nangox ga wũxi ga cuãxruũ ga taxũ. Rũ ijexma ga wũxi ga nge ga ùãxcũrũũ ijaurachirucũcũ. Rũ ngĩtũũcutũwa najexma ga tawemacũ. Rũ jema ngĩrũ ngaxcuerũ ga ngĩeruwa jexmaxũ, rũ 12 ga woramacurĩgũ nixĩgũ. ²Rũ jema nge rũ itacharaũ. Rũ poraãcũ aita ixũ jerũ ixĩraxacũchaũ rũ poraãcũ ingũxncaxũchi. ³Rũ nhuxmachi dauũwa nangox ga wũxi ga to ga cuãxruũ. Rũ jẽma najexma ga wũxi ga nacojaraũxũ ga dragãũ ga taxũchixũ ga dauũ ga 7 ga naẽru nũxũ jexmaxũ rũ 10 ga naxchatacũxre. Rũ wũxichĩgũ ga naẽruwa rũ nũxũ najexma ga norũ ngaxcuerũ. ⁴Rũ narexũmaã inajatũchĩgũ ga wũxitũcumũ ga norũ tamaẽxpũxaruũ ùje ga woramacurĩgũ, rũ nhama ga naãneẽtũgu nanawogũ. Rũ jema

dragáũ rü ngĩpexegu najachi ga jema nge ga íraxacũchaũcü, jerü tüxũ nangóxchaũ ga guxema ngĩxácũxe ga jexguma tabuxgu. ⁵Rü jema nge rü ixíraxacü, rü najatü. Rü nüma rü tá guxũ i nachiuãneärü ãëxgacü nixĩ, rü tá namaã napora. Notürü ga guma ngĩne rü jema ngena nanajaxu ga Tupana, rü nügüxütawa nanaga ga norü tochicaxũpexewa. ⁶Rü jema nge rü wüxi ga nachica ga ngextá taxúema íxãpataxúwa inha. Rü jéma Tupana ngĩxçax nanamexêë ga wüxi ga ngĩchica na jéma ngĩxna nadauxũçax rü ngĩxũ naxüwemüxũçax ga 1,260 ga ngunexũ. ⁷Rü jemawena ga dauxüwa rü nügü nadai. Rü Miguéu ga Tupanaärü orearü ngeruüğüarü ãëxgacü ixícü rü guxüma ga natanüxũ ga orearü ngeruüğü, rü nügü nadai namaã ga jema dragáũ ga taxüchixũ rü norü orearü ngeruüğü. Rü jema dragáũ rü nhüxmachi norü orearü ngeruüğü i chixexũ rü poraãcü Tupanaärü orearü ngeruüğümaã nügü nadai. ⁸Notürü ga jema dragáũ rü norü orearü ngeruüğü rü tama Tupanaärü orearü ngeruüğüxũ narüporamaëgü. Rü nhüxmachi ga jema dragáũ rü norü orearü ngeruüğü rü nangechica ga dauxũguxũ ga naãnewa. ⁹Rü jemaãcü ínataxüchi ga dauxũguxũ ga naãnewa ga jema dragáũ ga jema nuxcümáxũxũ ga äxtape. Rü nüma rü ngoxogu rü Chatanágu naxáéga. Rü nüma nixĩ i guxüma i nhama i naãnecüãx i duüxũgüxũ nawomüxêëxũ. Rü nüma rü norü orearü ngeruüğümaã nhama ga naãnegu narüwoü. ¹⁰Rü nhüxmachi nüxũ chaxínü ga wüxi ga naga ga dauxũguxũ ga naãnewa tagaãcü nhaxü:

“Nhüxma rü marü nawa nangu na tórü Tupana rü norü duüxũgüxũ

namaxêxêëxũ. Rü nhüxma rü nüma tüxũ nüxũ nadauxêë na guxüärü jexera naporaxũ rü guxüärü ãëxgacü jixũ. Rü Nane ja Cristu rü marü tüxũ nüxũ nadauxêë na guxümaã inacuáxũ. Jerü marü dauxũguxũ ga naãnewa ínataxüchi ga Chataná ga ngunecü rü chütacü tórü Tupanapexewa taeneëgüxũ jeüçürü ixuechaxũ. ¹¹Rü nümagü ga jema taeneëgü, rü marü Chatanáxũ narüjexeragü nagügagu ga guma pecaduarü ütanüçax jucü rü nagagu ga Tupanaärü ore ga nüxũ jaxugüxũ. Jerü ga nümagü rü tama najanuxüğü ga norü maxũ, rü ínamemaregü na Tupanacax najuexũ. ¹²¡Rü ngëmacax petaãëgü i guxäma i pema i dauxũguxũ i naãnewa ngëxmagüxe! ¡Notürü pengechäütümüüğü i pema i jea naãne i pecaduáxüwa ngëxmagüxe rü taxtü i taxüwa ngëxmagüxe! Erü ngëma ngoxo i Chataná rü marü petanügu narütäe. Rü poraãcü nanu i nüma erü marü noxretama i ngunexũ nüxü ínajaxü na chixexũ naxüxũ, erü paxa tá napocu”, nhanagürü ga jema naga. ¹³Rü jema dragáũ ga taxüchixũ ga Chataná rü jexguma nüxũ jacuãxächigu na nhama ga naãnegu natáexũ, rü ngĩwe ningëchigü ga jema nge ga íraxacücü. ¹⁴Notürü ga Tupana rü jema ngena nanaxã ga taxre ga ngĩxpexatüğü ga ijüpexatürüü ixixüne, na jema nachica ga ngextá taxúema íxãpataxúwa nanhaxüçax naxchaxwa ga jema äxtape ga Chataná. Rü jema nachicawa nixĩ ga Tupana ngĩxna dauxũ, rü ngixũ üwemüxũ ga tamaëxpüx ga taunecüarü ngäxũ. ¹⁵Rü jema äxtape ga Chataná rü dexá nügüaxwa ínaxüxüxêë na wüxi ga

natü naxüxcax, rü jema natümaã ngixü jachaxëxcax ga jema nge. ¹⁶Notürü ga waixümü rü ngxü narüngüxëe ga jema nge. Rü ningéane na ijachexëxcax ga jema dexá ga jema dragáü nügüaxwa íxüxcëxü. ¹⁷Rü nhüxmachi ga jema dragáü ga Chataná, rü poraäcücüchima ngümaã nanu ga jema nge. Rü ínixü na nügü namaã jaäaixcax ga jema togü ga ngixäcügü ga jema nge. Rü ngëma ngixäcügü i ngëma dragáümaã nügü daixü, rü ngëma nixí i ngëma duüxcügü i meã Tupanaärü orega inüxü rü meã jaxögüechaxü i Ngechuchu ja Cristuarü ore i aixcuma íxixü. Rü nhüxmachi ga jema dragáü rü norü numaã taxtü ga taxüãnacügu najarünhu.

Taxre ga ngoxogüchiga

13 ¹Rü nüxü chadau ga wüxi ga ngoxo ga taxü ga taxtügu ínhuächixü ga 7 eruxü rü 10 chatacuxrexü. Rü wüxichigü ga naxchatacuxrewa rü nüxü najexma ga norü ngaxcuerü. Rü naërugügu naxümatü ga nhuxre ga naégagü ga Tupanamaã guxchigagüxü. ²Rü jema ngoxo ga nüxü chadauxü, rü wüxi ga airüü nixí. Rü naxmëxgü rü chatü ga taxümeëgürüü nixí. Rü naãx rü wüxi ga aiãxrüü nixí. Rü jema dragáü ga Chataná rü jema ngoxoxü naporaxëe na naxrüü naporaxücax rü naxrüü äëxgacü jüxcax na nhama ga naänemaã inacuáxcax. ³Rü wüxi ga naëruwa ga jema ngoxo, rü nüxü najexma ga wüxi ga taxü ga norü oxri ga namaã najuxchaüxü. Notürü ga jema norü oxri rü nüxü nixë, rü naxcax nitaane. Rü

guxüma ga nhama ga naänecüãx ga duüxcügü rü poraäcü jema ngoxomaã naãaixchie, rü nawe narüxi. ⁴Rü ga duüxcügü rü jema dragáü ga Chatanáü nicuaxüügü jerü jema ngoxoxü naporaxëe na äëxgacü jüxcax. Rü jëxgumarüü ta jema ngoxoxü nicuaxüügü, rü nhanagürügü:

“¿Texé tangëxma ja nhaã ngoxorüü poraxe? ¿Rü texé tabora na namaã tügü taäaixü?” nhanagürügü. ⁵Notürü ga Tupana rü tama jema ngoxona nanachüxu na nügü jacuaxüüxcax rü tacü Tupanamaã jaxugüxcax rü äëxgacü na jüxcax ga 42 ga tawemacü. ⁶Rü jemaäcü chixexü naxü ga jema ngoxo. Rü poraäcü tacü Tupanamaã nixugü. Rü Tupanamaã naguxchiga, rü napatamaã rü ta naguxchiga, rü tümamaã naguxchiga ja guxãma ja jíxema dauxcügüxü i naänewa ngëxmagüxe. ⁷Rü jema dragáü ga Chataná rü jema ngoxoxü naporaxëe na Tupanaärü duüxcügümaã nügü naäaixcax nhüxmatáta tüxü najexera. Rü äëxgacüxü najaxíxëe na namaã inacuáxcax ga nagüxüraüxü ga duüxcügü ga guxüma ga nachüãnecüãx ga nagüxüraüxü ga nagawa idexagüxü. ⁸Rü tá ngëma ngoxoxü nicuaxüügü i guxüma i duüxcügü i nhama i naänewa maxëxü i noxritama naäne üxgu ngeégagüxü nawa i norü popera ja jima pecaduarü ütanücax jucü i nagu jawügüãxü i ngëma duüxcügü i marü Tupana nüxna naxãxü i maxü i taguma gúxü. ⁹⁻¹⁰Rü ngëxguma texé äxchixëgu, rü name nixí i naga taxüü i nhaã tá pemaã nüxü chixuxü. Rü ngëxguma texé tümamaã naxuegugu na tüxü

jajauxgũxũ, rü noxtacũma tá tijaxu. Rü ngẽxguma texé tũmamaã naxuegugu na tũxũ jamaxgũxũ, rü noxtacũma tá tũxũ nimaxgũ. Rü ngẽmacax ja jíxema Tupanaãrũ duũxũgũ ixĩgũxe, rü woo tacũ rü guxchaxũ tũxũ ngupetũgu, rü tanaxwaxe na jaxna namaã taxĩnũxũ rü tajaxõgũamaxũ. ¹¹Rü jemawena nũxũ chadau ga wũxi ga to ga ngoxo ga taxrechatacxrexũ ga waixũmũãnewa íxũxũxũ. Rü jema naxchatacxre rü nhama carneruchatacxrerũ nixĩ. Notũrũ ga naga rü wũxi ga dragãũ ga taxũchixũgarũ nixĩ ga na natagaxũ. ¹²Rü jexguma jema nũxĩraũxũ ga ngoxopexewa najexmagu, rü naxrũũtama napora. Rü nhama ga naãnemaã inacuax, rü nanamu ga nhama ga naãnewa maxẽxũ ga duũxũgũ na jema nũxĩraũxũ ga ngoxo ga ixẽãrũ oxriáxũxũ na jacuaxũũgũxũcax. ¹³Rü jema ngoxo nanaxũ ga taxũ ga cuaxruũgũ ga duũxũgũ tama nũxũ cuáxũ na naxũgũãxũ. Rü dauxũwa nanajixẽẽ ga ùxũ, rü nhama ga naãnegu naji napexewa ga duũxũgũ. ¹⁴Notũrũ ga Tupana rü tama jema ngoxona nanachuxu na nhama ga naãnewa maxẽxũ ga duũxũgũxũ nawomũxẽẽxũ namaã ga jema cuaxruũgũ ga jema nũxĩraũxũ ga ngoxopexewa naxũxũ. Rü jemaãcũ ga jema ngoxo rü duũxũgũxũ namu na naxũgũãxũcax ga naxchicũnaãxã ga jema nũxĩraũxũ ga ngoxo ga taramaã chexexũ rü poraãcũ rũxóxũ rü tama juxũ. ¹⁵Rü Tupana rü tama jema to ga ngoxona nanachuxu na namaxẽẽãxũcax ga jema nũxĩraũxũ ga ngoxochicũnaãxã. Rü jemaãcũ ga jema ngoxo rü nanamaxẽẽ ga jema

naxchicũnaãxã na jadexaxũcax rü na nadaiãxũcax ga guxũma ga jema duũxũgũ ga tama nũxũ icuaxũũgũxũ. ¹⁶Rü jexgumarũũ ta guxũma ga duũxũgũxũ namu na norũ tũgũnemexẽwa rü exna nacatũwa nũxũ na najexmaxũcax ga wũxi ga cuaxruũ ga jema ngoxoẽga ixĩxũ. Rü jemaãcũ nanamu ga guxũma ga duũxũgũ rü woo buxũ rü exna jaxũ, rü woo duũxũgũ i muãrũ dĩeruãxgũxũ rü exna ngearũ dĩeruãxgũxũ, rü woo duũxũgũ i ngearũ coriãxgũxũ rü exna duũxũgũ i ixããrũ coriãxgũxũ. ¹⁷Rü taxucũrũwa texé tũmaãrũ tacũcax tataxe rü exna tũmaãrũ tacũmaã tataxe ga jexguma tũmaãrũ tũgũnemexẽwa rü exna tũmacatũwa tũxũ natauxgu ga jema ngoxoẽga rü exna jema ngoxoẽgaarũ cuaxruũ ga nũmeru. ¹⁸Rü nhaã orexũ na icuáxũcax, rü tanaxwaxe na tũxũ nangẽxmaxũ i tórũ cuax. Rü jíxema tũxũ nangẽxmaxẽ i tũmaãrũ cuax, rü name nixĩ i tanangugũ i ngẽma nũmeru i ngẽma ngoxoẽga ixĩxũ. Erũ ngẽma nũmeru rü wũxi i jatũegachirex nixĩ. Rü ngẽma nũmeru rü 666 nixĩ.

Jema 144,000 ga duũxũgũarũ wijae

14 ¹Rü jemawena ichadawenũ, rü nũxũ chadau ga guma pecaduarũ ùtanũcax jucũ ga guma maxpũne ga Siãũgu ãẽganeẽtũgu chicũ. Rü naxũtawa najexma ga 144,000 ga duũxũgũ ga nacatũwa ixãẽgaxũ namaã ga guma pecaduarũ ùtanũcax jucũẽga rü Nanatũ ja Tupanaẽga. ²Rü nhuxmachi nũxũ chaxĩnũ ga wũxi ga naga ga tagaxũ ga dauxũgũxũ ga naãnewa inaxũxũ ga nhama taxũ i cotũna i

chuchxuxũgarũũ ixĩxũ rü nhama poraãcü jaduranexũrüũ ixĩxũ rü nhama muxũchixũ i duũxũgũ i arpawa ípaxetaxũrüũ ixĩxũ. ³Rü jema 144,000 ga duũxũgũ rü nagu nawijaegũ ga wũxi ga jexwacaxũxũ ga wijae napexewa ga Tupanaãrũ tochicaxũ rü napexewa ga jema ägũmũcü ga dauxũcüãx ga maxẽxũ rü napexewa ga jema 24 ga äẽxgacũgũ. Rü taxucũrüwama texé ga togue nüxũ tacuãxéga ga jema wijae. Rü jema 144,000 ga duũxũgũxicatama nixĩ ga nüxũ cuãxgũxũ. Rü jema nixĩ ga Tupana nhama ga naãnewa idexechixũ na namaxẽxẽãxũcãx. ⁴Rü jema nixĩ ga duũxũgũ ga tama nhama ga naãneãrũ ngũchaũ i chixexũmaã nügũ ãũãchiarũ maxũãxgũxũ rü tama nüxũ rüxoexũ na Tupanaãxũ jaxõgũãxũ. Rü nümagũ rü jima Tupana Nane ga pecaduarũ útanũcãx jucũwe narũxĩ i ngextã ínaxũxũwa. Rü jemagũ nixĩ ga nhama ga naãnecũãxtanũwa nüxira Tupana naxçãx taxexũ na noxrũ rü Naneãrũ duũxũgũ i üunexũ jixĩgũxũcãx. ⁵Rü jematanũwa rü taguma texé nüxũ taxĩnũ na doraxũ jaxugũxũ, erũ Tupanapexewa rü nataxuma i norũ chixexũ.

**Orearũ ngerũgũ ga
dauxũcüãxãrũ orechiga**

⁶Rü nhuxmachĩ nüxũ chadau ga wũxi ga to ga orearũ ngerũ ga dauxũgũxũ ga naãnegu íxexẽxũ ga íjangexũ ga Tupanaãrũ ore i guxũgutáma ixĩxũ, na guxũ i nachĩũãnecũãxgũmaã rü nagũxũraũxũ i duũxũgũmaã rü guxũma i duũxũgũ i nagũxũraũxũ i nagawa

idexagũxũmaã nüxũ jaxuxũcãx. Rü jemaãcü inajange ga jema Tupanaãrũ ore na guxũma i nhama i naãnewa maxẽxũ i duũxũgũmaã nüxũ jaxuxũcãx. ⁷Rü tagaãcü nhanagũrũ:

“¡Nüxũ pemuũẽ ja Tupana rü nüxũ peicuãxũũgũ! Erũ marũ nawa nangu na guxũma i duũxũgũna naçaxũ. ¡Rü nüxũ peicuãxũũgũ ja jima naxũcü i dauxũgũxũ i naãne rü nhama i naãne rü taxtũ i taxũ rü guxũma i natũxacũgũ!” nhanagũrũ. ⁸Rü jemawena nangõx ga to ga orearũ ngerũ ga dauxũcüãx, rü nhanagũrũ:

“Marũ nagu najarũchixe ja jima ããne ja taxũne ja Babirõniã, rü nagu napõgũe rü najawaxtaũgũxẽẽ ja norũ ígũ. Jerũ jema ããnecũãx rü nanachixexẽẽ ga guxũma ga to ga nachĩũãnecũãx ga duũxũgũ. Rü guxũma ga jema duũxũgũxũ namu na naxũgũãxũcãx ga jema chixexũ ga guma ããnewa naxũgũxũ ga Tupanapexewa poraãcü chixexũ”, nhanagũrũ. ⁹⁻¹⁰Rü jemawena nangõx ga to ga orearũ ngerũ ga tagaãcü nhaxũ:

“Ngẽxguma chi texé nüxũ icuãxũũgũ i ngẽma ngõxo rü naxchicũnaçãxũ ticuãxũũgũ rü tũgũ itaxãxgu na tũmacatũwa rü exna tũmamexẽwa ngẽma ngõxoégamaã tacuãxruũãxũ, rü Tupana rü poraãcüxũchi tá tũxũ napocu namaã i ngẽma pocu i guxũãrũ jexera ixĩxũ i nümatama ja Tupana norũ numaã namexẽẽxũ. Rü üxũmaã rü êzufre i íjauraxũmaã tá ngũxũ tũxũ ningexẽẽ napexewa i norũ orearũ ngerũgũ rü napexewa ja jima Nane ga pecaduarũ útanũcãx jucũ. ¹¹Rü naẽma ja jima üxũ ja nawa Tupana ngũxũ tũxũ

ingexêéne, rü guxũgutáma ngéma nicaixqueecha. Rü bai i íraruwa tá tüxũ narüna i ngéma ngúxũ ja jíxema ngéma ngoxoxũ rü ngéma ngoxochicünaaxũ icuaxüüügüxe rü tügü íxãxê na ngéma ngoxoégamaã taxãégaxũ. Rü bai i ngunecü rü bai i chütacü tá tüxũ narüna i ngéma ngúxũ”, nhanagürü. ¹²Rü ngëmacax ja jíxema Tupanaãrü duũxũgü íxigüxe rü norü orega ñnüêxê rü Ngechuchuaxũ jaxõgüxe, rü name nixĩ na jaxna namaã taxĩnüêxũ rü tajaxõgüamaxũ ega woo tacü rü guxchaxũ tüxũ ngupetügu. ¹³Rü nhuxmachi nüxũ chaxĩnü ga wüxi ga naga ga dauxũguxũ ga naãnewa ínaxũxü ga nhaxũ choxũ:

“¡Naxümatü i nhaã ore i tá cumaã nüxũ chixuxũ! Rü nhamaücüü tá tataãégü ja jíxema tórü Coriaxũ meã jaxõgüãcüma juexe. Erü Tupanaãê i Üünexũ rü nhanagürü: ‘Ngũ, ngëmããcü tá tataãégü ja jíxema, erü tá itarüngüê nüxna i tümaãrü puracügü. Rü ngéma mexũ i taxügüxũ rü tümamaã wüxigu dauxũguxũ i naãnewa tá naxũ’”, nhanagürü.

**Nhama i naãnewa najadexechi i
ngéma duũxũgü i
Tupanaãrü íxigüxũ**

¹⁴Rü nhuxmachi ichadawenü rü nüxũ chadau ga wüxi ga caixanexũ ga cómuxũ. Rü jema caixanexüétüwa narüto ga Tupana Nane ga duũxũxü íxücü. Rü naëruwa najexma ga wüxi ga norü ngaxcuerüü ga uirunaxçax. Rü namexwa najexma ga wüxi ga cüchi ga ínapomaguxũ ga tẽxexichü. ¹⁵Rü Tupanapatawa ínaxũxü ga wüxi ga to

ga orearü ngerüü ga tagaãcü nhaxũ nüxũ ga guma caixanexüétüwa rütocü:

“¡Inaxügü na cunadexũ i ngéma duũxũgü i cuxrü íxigüxũ! Erü marü nawa nangu na cugüxütawa cunanaxũ, erü ngéma curü duũxũgü i nhama i naãnewa ngëmaguxũ rü ínamemare na cunadexũ”, nhanagürü. ¹⁶Rü nhuxmachi ga guma jema caixanexüétüwa rütocü rü nhama trigu i buxuxürüü naãneétügu ngĩmaã najabuãchi ga norü cüchi. Rü nanade ga jema norü duũxũgü ga nhama ga naãnewa jëmaguxũ. ¹⁷Rü nhuxmachi dauxũguxũ i naãnewa ngëxmane ja Tupanapatawa ínaxũxü ga wüxi ga to ga orearü ngerüü ga nüxũ najexmacü ga wüxi ga cüchi ga ínapomaguxcü ga tẽxexichü. ¹⁸Rü jema pumaraarü gutexeruütaxmüwa ínaxũxü ga wüxi ga to ga orearü ngerüü ga üxümaã icuaxũ. Rü nüma rü tagaãcü nhanagürü nüxũ ga jema to ga orearü ngerüü ga jema cüchi ga ínapomaguxcü ga tẽxexichü nüxũ jëmaxũ:

“¡Inaxügü na cunadexũ i ngéma duũxũgü i jéa naãnewa ngëmaguxũ i tama Tupanaãrü íxigüxũ! Erü marü nawa nangu na Tupana napocuxũ”, nhanagürü. ¹⁹Rü jema orearü ngerüü rü nhama ga naãneétügu ngĩmaã najabuãchi ga norü cüchi. Rü najadexechi ga jema duũxũgü ga tama Tupanaãrü íxigüxũ ga nhama ga naãnewa jëmaguxũ. Rü wüxi ga taxũ ga nachicagu nanawocu na jexma Tupana norü numaã naðaixüçax, nhama uwagü imãixtütüxürüü. ²⁰Rü jema nachica ga ñãnepechinüwa jëmaxügu nanadai. Rü guma nagü ga jéa íjaxüchicü, rü 300 ga quirúmetru inajarübaichi, rü wüxi ga

metruarü ngãxũ nixĩ ga norü mátama ga guma nagü.

**Tupanaãrü orearü ngeruũgü ga
nũxũ najexmaxũ ga 7 ga pocuruũgü**

15 ¹Rü nhuxmachi ga dauxũguxũ ga naãnewa rü nũxũ chadau ga wüxi ga to ga taxũ ga cuaxruũ ga namaã iɓaixãchixũ. Rü najexma ga 7 ga orearü ngeruũgü ga dauxũcũãx ga nũxũ jexmagũxũ ga 7 ga pocuruũ. Rü jema nixĩ ga Tupanaãrü pocu ga nawa ijacuáxũ ga na nanuxũ. ²Rü jexgumarũũ ta nũxũ chadau ga nhama wüxi ga nanaxtaaétüwaraũxũ ga woruarũũ ijauraétücüüxũ ga üxüema nawa inachixũ. Rü jema tajexmagü ga guxema nũxũ rüjexeraxe ga jema ngoxo rü jema ngoxochicünaãxã rü jema ngoxoéga rü jema número ga jema ngoxoéga ixĩxũ. Rü jema nanaxtaaétüraũxũgu tachigü. Rü tüxũ najexmagü ga tümaãrũ paxetarũgü ga arpa ga Tupana tüxna äxũ. ³Rü nagu tawijaegü ga Muisé ga Tupanaãrü duũxũ ixĩcüarü wijae. Rü jexgumarũũ ta nagu tawijaegü ga jema wijae ga guma Tupana Nane ga pecaduarü ütanicax jucüarü ixĩxũ ga nhaxũ:

“Pa Torü Cori ja Tupana ja Guxũãrũ Jexera Poracüx, nataxüchi rü namexëchi i guxũma i ngëma cuxũxũ. Rü cuma rü guxũgutáma guxũma i nachüãnegüarü äëxgacü cuixĩ. Rü cuma rü aixcuma meãma namaã icucux rü taguma cuidora. ⁴Rü texé täxũtáma cuxũ tamuũ, Pa Corix? ¿Rü texé täxũtáma cuxũ ticuxũ? Erü cuma rü cuxicatama nixĩ i üüinecü cuĩxũ.

Rü guxũma i nachüãnegüãx rü nuã tá naxĩ, rü tá cuxũ nicuxũxũgü. Jerü marü nũxũ nadaugü na cuixaixcumaxũ i guxũma i ngëma nũxũ cuixuxüwa rü aixcuma mea cunangugũxũ i guxũma i ngëma chixexũ ügũxũ rü ngëma mexũ ügũxũ”,

nhanagürü ga jema wijae. ⁵Rü jemawena ichadawenü rü nũxũ chadau ga dauxũguxũ ga naãnewa na jawãnxaxũ ga jema nachica ga üünexũ ga Tupanapataarü aixepewa jexmaxũ ga ngexta namaã ínguxũgũxũwa ga guma nuta ga Tupanaãrü mugü nagu ümatücü. ⁶Rü guma Tupanapatawa ínachoxũ ga jema 7 ga orearü ngeruũgü ga dauxũcũãx ga nũxũ najexmagũxũ ga jema 7 ga pocuruũgü. Rü naxchiru ga mexëchixũmaã rü ijauracüüxũmaã nixãxchiru. Rü jema norü gojeremüũgü rü uirunaxcax nixĩ. ⁷Rü nhuxmachi wüxi ga jema ägümücü ga dauxũcũãx ga maxũxũ, rü wüxichigü ga jema 7 ga orearü ngeruũgüna nanaxã ga wüxi ga taza ga nangaxweraũxũ ga uirunaxcax ga Tupana ja guxũguma maxëchacüarü nu i äücumaxũmaã ixããcuxũ. ⁸Rü guma Tupanapata rü namaã naxãacu ga jema caixema ga Tupana ja mexëchicü rü poracüwa ne üxũ. Rü taxucürüwama texé jexma taxücu nhuxmata nagü ga jema 7 ga pocuruũ ga jema 7 ga orearü ngeruũgüaxũ jexmaxũ.

**Tazagü ga Tupanaãrü numaã
ixããcuxũchiga**

16 ¹Rü nhuxmachi nũxũ chaxĩnũ ga wüxi ga naga ga tagaãcü guma Tupanapatawa inaxũxũ ga nhaxũ nũxũ ga jema 7 ga orearü ngeruũgü:

“iNgéma pexĩ, rü naãneétüwa pejabagüäcu i ngéma 7 i tazagü i Tupanaärü nu i äücümaxümaã ixääcuxü!” nhanagürü. ²Rü jéma naxü ga wüxi ga Tupanaärü orearü ngerüü, rü naãneétügu najabaäcu ga norü taza. Rü guxüma ga duüxügü ga jema ngoxoégamaã ixääégaxü rü jema ngoxochicünaxaxü icuaxüügüxü, rü nawa inajarügogü ga taixna ga nguxuchixü ga taguma ixëxü. ³Rü jema norü taxre ga orearü ngerüü, rü taxü ga taxtüétügu najabaäcu ga norü taza. Rü nagüxü nananguxuchi ga dexá, rü nhama wüxi i duüxü i texé imáxügürüü nixĩ ga dexá. Rü guxüma ga tacü ga taxtüwa maxëxü rü najue. ⁴Rü jema norü tamaëxpüx ga orearü ngerüü rü natügüétügu rü natüxacügüétügu najabaäcu ga norü taza. Rü guxüma ga jema natügü rü natüxacügü, rü nagüxü nanacaxichĩ. ⁵Rü nhüxmachi nüxü chaxĩnü ga jema Tupanaärü orearü ngerüü ga guxüma ga dexámaã icuáxü ga nhaxü:

“Pa Torü Cori ja Tupana ja Üünecü ja Woetama Jexmaëchacü rü Nhüxma Ngëxmaëchacü, cuma rü wüxi i mexü cuxü na ngémaäcü dexá nagüxü cunacaxichixëëxü naxchaxwa i ngéma duüxügü. ⁶Jerü nümagü rü nanadai ga jema curü duüxügü rü curü orearü uruügü, rü inanaba ga nagü. Rü nhüxma i cuma rü wüxi i mexü nixĩ i cuxüxü na ngéma dexá nagüxü cunacaxichixëëxü na nawa naxaxegüxüçax. Jerü jema nixĩ ga jema nanaxwaxegüxü rü jemacax nixĩ ga curü duüxügüxü naðaixü”, nhaxü. ⁷Rü nüxü chaxĩnü ga wüxi ga naga ga jema

pumaraarü gutexerüütaxmüwa inaxüxü ga nhaxü:

“Ngü, Pa Cori ja Tupana ja Guxüärü Jexera Poracüx, aixcuma nixĩ i namëxü i ngéma cuxüxü”, nhaxü. ⁸Rü jema norü ägümücü ga orearü ngerüü rü üaxcüétügu najabaäcu ga norü taza. Rü jemaäcü nanaporaxëë ga üaxcü na jexeraäcü nanguxemaxüçax, na jema norü nañëmaxümaã ínaguäxüçax ga duüxügü. ⁹Rü guxüma ga duüxügü rü poraäcü nüxü nangüxema, notürü tama nüxü narüxoe ga nacüma ga chixëxü rü tama Tupanaxü nicuaxüügü. Rü naguxchigagüama namaã ga Tupana ja guxüma i ngéma pocuruümaã icuácü. ¹⁰Rü jema norü wüximeçxpüx ga orearü ngerüü, rü jema ngoxoarü tochicaxüétügu najabaäcu ga norü taza. Rü guxüwama ga ngextá äëxgacü íjiixüwa ga jema ngoxo, rü naxëäne. Rü jema na poraäcü nüxü nangüxü ga duüxügü, rü nügü nangóörü conüaxgü. ¹¹Notürü woo jemaäcü nüxü na nangupetüxü ga duüxügü, rü tama nüxü narüxoechaü ga jema chixëxü ga naxügüxü. Notürü jema na poraäcü nüxü nangüxü ga norü taixnagü, rü naguxchigagüama namaã ga Tupana ja dauxügücü. ¹²Rü jema norü 6 ga orearü ngerüü, rü jema taxtü ga Euférateétügu najabaäcu ga norü taza. Rü inajache ga jema taxtü na wüxi ga nama na jiixüçax naxçax ga jema nachüüänegüarü äëxgacügü ga üaxcü íjarügoxüwa ne íxü. ¹³Rü nüxü chadau rü jema dragáüaxwa, rü jema nüxüraüxü ga ngoxoaxwa, rü jema to ga ngoxo ga jema orearü urüünetaxwa, rü wüxiaxwächigü ínaxüxü ga wüxi ga naã ga chixëxü ga

nhama curururũ iixũ. ¹⁴Rũ jema nixĩ ga naãẽgũ ga jema ngoxogũ ga naxũgũxũ ga jema taxũ ga cuaꝑruũgũ ga duũxũgũ taxucũruwa ũgũxũ. Rũ jema ngoxogũ rũ ínachoxũ na nangutaquexexẽẽgũãxũcax i guxũma i nhama i naãnewa ngẽxmagũxũ i nachiũãnegũiarũ ãẽxgacũgũ na Tupana ja Guxũãrũ Jexera Poracũmaã nũgũ nadaixũcax i ngẽxguma nawa nanguxgu i naãneãrũ gux. ¹⁵Notũrũ dũcax, rũ ípexuãẽgũ erũ tórũ Cori ja Ngechuchu ja Cristu rũ nhanagũrũ:

“Chama rũ ngĩrũãchi taxũetãma choxũ ínanguxẽẽjane íchangu, nhama wũxi i ngĩtaxãxũ ínguxũrũũ. Rũ tataãẽ ja jíxema ímemarexe nhama wũxi i duũxũ i naxchiru ímexẽẽxũrũũ na tama tangexchiruxũcax rũ taxãnexũcax i ngẽxguma íchanguxgu”, nhanagũrũ.

¹⁶Rũ jema ngoxogũ, rũ nanangutaquexexẽẽ ga guxũma ga nhama ga naãnewa jexmagũxũ ga nachiũãnecũãxgiãrũ ãẽxgacũgũ. Rũ jema nachica ga nawa nangutaquexegũxũ, rũ Armajedóũgu naxãẽga i Judégũgawa. ¹⁷Rũ jema norũ 7 ga orearũ ngerũũ, rũ buanecũgumare najabaãcu ga norũ taza. Rũ guma Tupanapata ja dauxũgũxũ i naãnewa ngẽxmanewa inanaxũ ga wũxi ga naga ga tagaxũ ga jema Tupanaãrũ tochicaxũwa inaxũxũ ga nhaxũ:

“Marũ ningu”, nhaxũ. ¹⁸Rũ nibãixbexane, rũ poraãcũ nicuxcuane, rũ niduruane. Rũ poraãcũ naxĩãxãchiane. Rũ noxri Tupana duũxũgũxũ ũxgumama rũ taguma najexma ga wũxi ga ããxãchiane ga jemariũ poraxũ. ¹⁹Rũ guma ããne ga

taxũne ga Babirõniã, rũ tamaẽxpũxgu ningũxjeane. Rũ guma ããnegũ ga nhama ga naãnewa jexmagũne rũ niwãxtaũgũ. Rũ Tupana rũ nũxna nacuaxãchi ga guma ããne ga Babirõniããrũ chixexũ. Rũ jemaçax norũ numaa poraãcũ nanapocu ga guma ããne, jerũ poraãcũxũchi namaã nanu. ²⁰Rũ guxũma ga capaxũgũ rũ guxũnema ga maꝑpũnegũ, rũ inajarũxogũ. ²¹Rũ dauxũwa nariĩji ga dejuxũ ga itapũtaxũ, rũ duũxũgũetũgu naji. Rũ wũxipũtachigũ ga jema dejuxũ, rũ 40 ga quirugu nixĩ ga najaxũ. Rũ ga duũxũgũ rũ Tupanamaã naguxchigagũ nagagu ga jema pocuruũ ga dejuxũ, jerũ poraãcũ nũxũ nangux ga jema pocu ga Tupana namaã napocuxũ.

Íãne ga Babirõniã ga wũxi ga nge ga ngẽãẽxũchicũgu ixuxũne

17 ¹Rũ jema 7 ga orearũ ngerũũgũ ga nũxũ jexmagũxũ ga 7 ga tazagũ, rũ jematanũwa rũ wũxi ga orearũ ngerũũ, rũ chauxcax nixũ, rũ nhanagũrũ choxũ:

“¡Nuã naxũ! Rũ tá cuxũ nũxũ chadauxẽẽ i tacũ tá nixĩ i ngĩrũ pocu i ngẽma nge i ngeãẽxũchicũ i taxũ i dexãgũetũwa rũtoxcũ. ²Rũ nhama i naãnewa ngẽxmagũxũ i nachiũãnegũiarũ ãẽxgacũgũ, rũ ngĩmaã namaxẽ, rũ jemaãcũ poraãcũ chixexũ naxũgũ. Rũ guxũma i nhama i naãnecũãx, rũ ngĩrũ chixexũ nũxna naxũe”, nhanagũrũ. ³Rũ jexguma Tupanaãẽ i Ũũnẽxũ jemaãcũ choxũ ngoxetũxẽẽgu, rũ jema orearũ ngerũũ rũ wũxi ga nachica ga ngextã taxũema íxãpataxũwa choxũ naga. Rũ jẽma ngĩxũ chadau ga wũxi ga nge ga wũxi ga ngoxo ga dauxũetũwa rũtoxcũ.

Rü jema ngoxo rü guxũwama naxãégaxũne, rü jema naégagü rü Tupanamaã naguxchiga. Rü 7 nixĩ ga naëru rü 10 ga naxchatacxre. ⁴Rü jema nge rü wüxi ga naxchiru ga dauxracharaxũ rü dauxũmaã ixãxchiru. Rü uirumaã rü nutagü ga mexêchicũmaã ingãxãê. Rü ngĩxmexwa ngĩxũ najexma ga wüxi ga taza ga uirunaxcax. Rü jema taza rü namaã naxããcu ga nagúxũraũxũ ga jema Tupanapexewa chixexũ rü nagúxũraũxũ ga chixexũgü ga jema nge üxũ. ⁵Rü ngĩcatügu naxúmatü ga wüxi ga naéga ga taxúema nüxũ cuáxũ na nhuxũ nhaxũchiga jĩxũ. Rü jema naéga rü nhanagürü:

“Taxũne ja Babiróniã i naë i guxũma i duũxũgü i chixexũ ügũxũ rü guxũma i chixexũ i nhama i naãnewa ngẽxmaxũ”, nhanagürü. ⁶Rü ngĩxũ chadau ga jema nge ga na nangãxũxũ namaã ga guma nagü ga jema duũxũgü ga Tupanaãrũ ixĩgũxũ rü jema duũxũgü ga Ngechuchuarü orexũ na jaxugũxãcax ðaixũ. Rü jexguma jemaxũ chadaxgu, rü chaßaixãchi. ⁷Rü jexguma ga jema orearü ngeruũ rü nhanagürü choxũ:

“¿Taciãcax cußaixãchi? Dücax, tá cumaã nüxũ chixu na tacũchiga jĩxũ i ngẽma nge, rü tacũchiga jĩxũ i ngẽma ngoxo i 7 eruxũ rü 10 chatacxrexũ i naétüwa natoxũ. ⁸Rü ngẽma ngoxo i nüxũ cudauxũ, rü jema nixĩ ga nuxcũmaxũchi maxchiréxũ notürü nhuxma rü marü juxũ rü ngẽma äxmaxũ i taxuguma ijacuáxũwa ngẽxmaxũ. Notürü paxa tá ngẽma íxũxũxũ, rü nhuxmachi ngẽma nachica i guxũgutáma nagu napocuxũwa tá üxũ.

Rü ngẽma ngoxomaã tá nabaixãchiãêgü i ngẽma duũxũgü i nhama i naãnewa maxẽxũ i tama nawa ngoxégagũxũ i ngẽma Tupanaãrũ popera i noxritama naãne ixĩgũgu Tupana nagu jawügũxũ i ngẽma duũxũgü i nüxũ nangẽxmaxũ i maxũ i taguma gúxũ. Rü nümagü i ngẽma duũxũgü rü aixcuma tá namaã nabaixãchiãêgü i ngẽxguma nüxũ nadaugügu i ngẽma ngoxo ga nuxcũmaxũchi maxchiréxũ rü juxũ notürü wena táxartü ínguxũ. ⁹Rü nhaã nixĩ i wüxi i ore naxcax i ngẽma duũxũgü i nüxũ natauxchaxũ na nüxũ nacuxgũxũ. Rü ngẽma 7 i naëru i ngẽma ngoxo, rü jima nixĩ ja 7 ja maxpúnechiga. Rü jima 7 ja maxpúneétüwa nixĩ i natoxũ i ngẽma nge. Rü ngẽxgumarüü ta i ngẽma naërugü, rü 7 i nachiuãnegüaruã ãëxgacügüchiga nixĩ. ¹⁰Rü wüximẽxpũx i ngẽma ãëxgacügü rü marü togü nüxũ narüjexeragü, rü nhuxma rü marü tama ãëxgacügü nixĩgü. Rü ngẽma norü 6 i ngẽma ãëxgacügü, rü nüma rü nhuxma rü ãëxgacü nixĩ. Rü ngẽma norü 7 tá nixĩ i jixcũra ínguxũ. Notürü ngẽxguma ínanguxgu i ngẽma norü 7 i nawa ijacuáxũ i ngẽma ãëxgacügü, rü paxaãchimare tá nixĩ i ãëxgacü jĩxũ. ¹¹Rü ngẽma ngoxo ga nuxcũmaxũchi maxchiréxũ rü nhuxma rü marü juxũ, rü ngẽma nixĩ i norü 8 i ngẽma ãëxgacügü. Rü nüma rü ngẽma 7 tanüxũ nixĩ. Notürü i nüma rü ngẽma nachica i guxũgutáma nagu napocuxũwa naxũ. ¹²Rü ngẽma 10 i naxchatacxre i nüxũ cudauxũ, rü 10 i nachiuãnegüaruã ãëxgacügüchiga nixĩ. Notürü i nümagü

rü taüta inanaxügüe na duüxügümaã inacuaꝑxgüxü. Notürü jixcúra tá nanajauxgü i pora na wüxítátama i ngora ngëma ngoxomaã wüxigu ãëxgacügü jixígüxüçax. ¹³Rü ngëma 10 i ãëxgacügü rü wüxigu nagu narüxínüë na ngëma ngoxona naxãgüãxüçax i norü pora, na ngëma ngoxo namaã icuãxüçax. ¹⁴Rü nhuxmachi i ngëma ãëxgacügü rü ngëma ngoxo rü tá nügü nadai namaã ja jima Tupana Nane ga pecaduarü ütanüçax jucü. Notürü ja jima Tupana Nane rü tá nüxü narüjexera, erü nüma rü guxü i corigüarü Cori nixí, rü guxü i nachiüãnegüarü ãëxgacügüarü ãëxgacü nixí. Rü jíxema namücügü ixígüxe, rü jíxemagü tixígü ja Tupana tüxü idexechixe rü tümacax naçaxe. Rü tümagü rü aixcuma naga taxínüë”, nhanagürü choxü. ¹⁵Rü jema orearü ngeruü rü nhanagürü ta choxü:

“Ngëma taxü i dexá i nüxü cudaduxü i naétüwa natoxü i ngëma nge i ngëãëxüchicü, rü nagúxüraüxü i duüxügüchiga nixí, rü guxüma i duüxügü i to i nagawa idexagüxüchiga nixí, rü guxüma i nachiüãnecüãxgü i duüxügüchiga nixí. ¹⁶Rü ngëma 10 i naxchataçuxre i nüxü cudaduxü i nüxü ngëxmaxü i ngëma ngoxo, rü tá ngëma nge i ngëãëxüchicüchi naxaie. Rü tá ngëma ngena nanapuxü i guxüma i tacü i ngíxü ngëxmaxü, rü ngëmaacü ngexchiruácüma tá ngëxma íruxãüx. Rü tá ngíxü nangõxgü, rü üxüwa tá ngíxü nigugü. ¹⁷Jerü ga Tupana rü jema 10 ga ãëxgacügüxü nagu narüxínüëxë na naxügüãxüçax i ngëma nanaxwaxexü i nüma ja Tupana. Rü ngëmacax i ngëma

ãëxgacügü, rü tá wüxigu nagu narüxínüë na ngëma ngoxoxü naporaxëëgüxü na norü ãëxgacü jixüçax nhuxmatáta Tupana janguxëë i ngëma nüxü jaxuxü. ¹⁸Rü ngëma nge i ngíxü cudaxcü, rü jima nixí ja jima ããe ja taxüne ja guxüma i nachiüãnegüarü ãëxgacügümaã icuãxüne”, nhanagürü.

**Nagu najarüchixe ga
iãne ga Babiróniã**

18 ¹Rü jemawena nüxü chadau ga wüxi ga to ga orearü ngeruü ga dauxügüxü ga naãnewa íruxixü ga taxü ga ãëxgacü ixixü. Rü jema orearü ngeruüarü jauracüüxümaã nangóone ga nhama ga naãne. ²Rü tagaãcü nhanagürü:

“Marü nagu najarüchixe ja jima ããe ja taxüne ja Babiróniã. Rü nhuxma rü ngoxogüchiü nixí rü nagúxüraüxü i naãë i chixexügüchiü nixí. Rü nhuxma rü ngëxma naxãchiü i nagúxüraüxü i ngurucugü rü werigü i chixexü i duüxügü nachi aieü. ³Jerü guxüma ga nachiüãnecüãxgü, rü guma ããeãrü chixexü nüxna naxüe. Rü norü ãëxgacügü, rü jëma poraãcü chixri namaxë. Rü guxüma ga nhama ga nachiüãnecüãxgü ga taxetanüxügü, rü nügü namuãrü dïëruãxëëgü namaã ga jema ããeãrü jemaxügü ga tama Tupanapexewa mexü”, nhanagürü. ⁴Rü nhuxmachi nüxü chaxínü ga to ga naga ga dauxügüxü ga naãnewa inaxüxü ga nhaxü:

“;Düçax i guxãma i pema ja chorü duüxügü ixígüxe, rü ípechoxü nawa ja jima ããe na tama ngëma ããnecüãxrüü pepecadüãxgüçax rü tama nagu

pejixũcax i ngẽma pocu i tá jima ããnewa nguxũ! ⁵Erũ ngẽma ããnecũãxãrũ pecadugũ, rũ nũgũétũwa narũnucue, rũ dũxwa marũ dauũgũxũ i naãnewa nangu. Rũ nhũxma ja Tupana rũ nũxna nacuaãxãchi i ngẽma chixexũ i naxũgũxũ, rũ ngẽmacax tá jima ããnexũ napocu. ⁶Rũ ngẽma poraãcũ chixexũ na naxũgũxũrũũ, rũ ngẽxgumarũũ tá ta nixĩ na chixexũmaã nũxũ penaxũtanũxũ i pemax. ¡Rũ nhũxma na ngẽma ããnecũãx togũmaã chixexũ naxũgũxũ, rũ taxrexpũxcũna tá penachixexẽ i pemax! ¡Rũ ngẽma chixexũ ga jema ããnecũãx togũcax mexẽgũxũ, rũ pema rũ taxrexpũxcũna tá ngẽmaãcũ naxcax penamexẽ! ⁷¡Rũ ngẽma na nũgũ jacuaũũgũxũ rũ mexẽchixũwa na namaxẽxũ, rũ ngẽxgumarũũ tá ta nixĩ na ngũxũ nũxũ peingexẽgũxũ rũ ngechaũ nũxũ peingexẽgũxũ! Erũ nhũxma i ngẽma ããnecũãx rũ nũgũããewa nhanagũrũgũ: ‘Jixema rũ nhama wũxi i ããxgacũrũũ mexẽchixũwa tangẽxmagũ. Rũ tagutãma wũxi i jutexũrũũ tangechaũgũ’, nhanagũrũgũ nũgũããewa i ngẽma ããnecũãx. ⁸Rũ ngẽmacax tá nixĩ i wũxítãtama i ngunexũgu ããnguxũ i ngẽma ããnãrũ pocuruũ. Rũ ngẽma ããnecũãx rũ ngũanemaã tá najue, rũ poraãcũ tá nangechaũgũ, rũ poraãcũ taija tá nũxũ nangux, rũ norũ ããne rũ ããũmaã tá nigu. Erũ naporaxũchi ja jima Tupana ja guxũãrũ Cori ixĩcũ i ngẽma ããnexũ pocucũ”, nhanagũrũ ga jema naga. ⁹Rũ ngẽma nachũããnegũarũ ããxgacũgũ ga jema ããnewa poraãcũ chixri maxẽxũ rũ mexẽchixũwa jexmagũxũ, rũ tá poraãcũ norũ ngechaũmaã jima ããnecax naxauxe i

ngẽxguma nũxũ nadaugũgu i ngẽma ããũema i namaã jaxaxũ. ¹⁰Nottũrũ ngẽma ããxgacũgũ rũ ngẽma pocuxũ na namũãxũchãxwa rũ tá jaxũwa nũxũ narũãdaunũ, rũ nhanagũrũgũ tá:

“Cungechaũtũmũũ, Pa Taxũne ja ããne ja Babirõniã ja Guxũ i Nachiũããnegũmaã Porachirẽne. Erũ wũxítama i ngoragu cuxcax ããnangu i curũ pocu”, nhanagũrũgũ tá. ¹¹Rũ guxũma i nhama i naãnecũãx i taxetanũxũ, rũ tá poraãcũ norũ ngechaũmaã naxcax naxauxe ja jima ããne. Erũ marũ taxũetãma naxcax nũxũ tataxe i norũ ngẽmaxũgũ i ngẽma nangegũxũ. ¹²Rũ marũ taxũetãma naxcax nũxũ tataxe i norũ uiru, rũ norũ dũãrumũ, rũ norũ nutagũ i mexẽchixũ, rũ naxpũgũ i mexẽchixũ i dauxracharaxũ rũ idauxcharaũ i ngẽma nangegũxũ. Rũ ngẽxgumarũũ ta taxũetãma naxcax nũxũ tataxe i nagũxũraũxũ i norũ naixchipanũgũ i paacaxũ, rũ norũ ngẽmaxũgũ i marũnaxcax rũ mũrapewa i mexẽchixũnaxcax rũ cobrinaxcax rũ ferunaxcax rũ nutanaxcax i ngẽma nangegũxũ. ¹³Rũ taxũetãma naxcax nũxũ tataxe i norũ canela rũ togũ i norũ ããxũwemũxũgũ i paacaxũ, rũ pumaratexe i guruũ ixĩxũ, rũ togũ i pumaragũ i paacaxũ, rũ wũgũ rũ chixũgũ, rũ farinha i mexẽchixũ, rũ trigu i ngẽma nangegũxũ. Rũ ngẽxgumarũũ ta ngẽma nanagagũ i wocagũ, rũ carnerugũ, rũ cowarugũ, rũ carrugũ i cowaru itũchigũxũ, rũ duũxũgũ i puracũrũgũ. Rũ ngẽmaãcũ woo duũxẽgũ rũ ngẽma tũxũ nagagũ na tũmamaã nataxegũxũcax. ¹⁴Rũ ngẽma taxetanũxũ, rũ nhanagũrũgũ tá nũxũ ja jima ããne:

“Cuwa rü marü nataxuma i ngêma ori i curü duïxügüariü me ixixü. Rü marü nataxuma i guxüma i ngêma meruügü ga noxri cuxü jemaxü, rü tagutáma wenaxärü cuxü nangêxma”, nhanagürügü tá. ¹⁵Rü ngêma taxetanüxü i guxüma i ngêma origümaã rü ngêma meruügümaã taxegüxü rü guma ãnegu nügü muärü diëruãxêëxüchigüxü, rü jaxüwa tátama nüxü narüdaunü ja jima ãne, erü nüxü namuüë i ngêma pocu i jima ãnexü üpetüxü. Rü tá poraãcü norü ngechaümaã naxauxe. ¹⁶Rü nhanagürügü tá:

“Nangechaütümüü ja jima ãne ja taxüne. Erü noxri rü nhama wüxi i nge i mexêchixü i naxchiru i dauxracharaxü rü dauxcharaxümaã äxchirucü i uirumaã rü nutagü ja mexêchicümaã ngaxãëxcürüü nixü. ¹⁷Notürü ngürüächi nagux i guxüma i ngêma ãneärü meruügü”, nhanagürügü tá. Rü guxüne ja wapurugüarü äëxgacügü, rü guxüma i norü duïxügü ja jima wapuruwa puracüexü, rü guxüma i duïxügü ja jima wapurugu ãxü, rü guxüma i taxetanüxügü i wapurugu jarüxüüxü, rü jaxüwa tátama najachaxgütanüächi, rü ngêma tá nüxü narüdaunü. ¹⁸Rü ngêxguma nüxü nadaugügu i norü caxixü ja jima üxü ja jima ãne namaã ixaxüne, rü tagaãcü tá nhanagürügü:

“Nataxuma ja nã ja ãne ja daa ãne ja taxünerüü ixixüne”, nhanagürügü. ¹⁹Rü norü ngechaümaã nügüétügu tá waixüümü nagünagügü, rü tá poraãcü naxauxe, rü tagaãcü nhanagürügü tá:

“Nangechaütümüü ja jima ãne ja taxüne. Rü noxri rü norü jemaxügümaã

nügü nimuärü diëruãxêëgü ga guxüne ga wapurugüarü joragü. Notürü i nhuxma rü ngürüächi wüxi i ngoragutama rü inajarüxo i guxüma i ngêma. ²⁰Notürü nhuxma na napocuxü ja jima ãne, rü name nixü i petaãëgü i pema i dauxügüxü i naãnewa ngêxmagüe, rü pema i Tupana pexü imügüe, rü pema i Tupanaärü orexü ixügüe, rü guxäma i pema i Tupanaärü duïxügü ixügüe. Erü nhuxma na napocuxü ja jima ãne, rü ngêmaäcü Tupana pexü naxütanü naxçax ga jema chixexü ga pemaã naxügüxü ga guma ãnecüãx”, nhanagürügü. ²¹Rü nhuxmachi wüxi ga Tupanaärü orearü ngerüü ga dauxücüãx rü nanangenagü ga wüxi ga nuta ga taxüchicü ga nhama ãcäriarü caruürüü ixücü. Rü jema orearü ngerüü rü taxtü ga taxügu nananha ga guma nuta ga taxüchicü, rü nhanagürü:

“Ngêxgumarüü tá cuixü na icujarüxoxü Pa ãne ja taxüne ja Babiróniã na tagutáma texé wena cuxü nadauxü. ²²Rü tagutáma wena curü namagüwa texé nüxü taxinü i paxetarüügü i arpagü rü wowerügü rü cornetagü. Rü ngêxgumarüü ta cuwa nataxutáma i puracütanüxügü i ãcäriwa puracüexü, rü tagutáma texé nüxü taxinü na cuwa ãnapuracüexü i chawüarü carüügü. ²³Rü marü tagutáma texé nüxü tadau i cuwa i omü. Rü marü tagutáma texé nüxü taxinü i ngügüchigaarü petagüarü cuxcuane. Rü ngêmaäcü tá cumaã nangupetü woo ga noxri rü jema taxetanüxü ga cuwa taxegüxü rü guxüma ga togü ga taxetanüxüärü jexera nixügü. Rü ngêmacax tá poraãcü cupocu nagagu ga

jema chixexũ ga namaã
cunawomũxẽxũ ga guxũma ga togu ga
nachiũãnecũãx ga duũxũgũ”,
nhanagürü. ²⁴Jerü guma ãnecũãx ga
duũxũgũ nixĩ ga naðaixũ rü
inabaxẽegũxũ ga nagü ga Tupanaärü
orearü uruũgü rü jema duũxũgü ga
Tupanaärü ixĩgũxũ rü guxũma ga
duũxũgü ga nhama ga naãnegu
Tupanaarü oregagu naðaixũ.

19 ¹Rü jemawena nüxũ chaxĩnũ ga
muxũma ga duũxũgũga ga
dauxũgũxũ ga naãnewa tagaãcü
nhagũxũ:

“¡Ngĩxã Tupanaxũ ticuaxũũgü! Erü
nüma nixĩ i tüxũ namaxẽxẽxũ. Rü nüma
ja tórü Tupana nixĩ i guxũärü jexera
namexẽchixũ rü naporaxũchixũ. ²Rü
nüma rü aixcuma meãma nanangugü i
guxũma i duũxũgũarü maxũ, rü aixcuma
tã nanapocue i ngẽma chixexũ ügũxũ.
Rü ngẽmacax marü nanapocu ja jima
ãne ja taxũne ja chixene ja norü
chixexũmaã nachixexẽne i guxũma i
nhama i naãnecũãx i duũxũgü. Rü
nhuxma i nüma ja Tupana rü norü
duũxũgü ga guma ãnecũãx ðaixũxũ
naxũtanũ”, nhanagürügü. ³Rü
nhuxmachi wenaxärü nhanagürügü:

“¡Ngĩxã Tupanaxũ ticuaxũũgü! Erü
jima üxüarü caxixũ ja jima ãne namaã
ixaxũne, rü tagutãma inajartixo”,
nhanagürügü. ⁴Rü jema 24 ga
ãëxgacügü rü jema ägümücü ga
dauxũcüãx ga maxẽxü rü jexma
nanangücuchitanü, rü Tupana ja jema
tochicaxũwa rütocũxũ nicuaxũũgü. Rü
nhanagürügü:

“Rü ngẽmaãcü jĩixũ. ¡Rü ngĩxã nüxũ
ticuaxũũgü ja tórü Cori!” nhanagürügü.

⁵Rü nhuxmachi jema tochicaxũxũtaw
inanaxü ga wüxi ga naga ga nhaxũ:

“Name nixĩ i tórü Tupanaxũ
peicuaxũũgü i guxãma i pemax Pa
Buxũgü rü Pa Jaxũgũx i norü duũxũgü
na peixĩgũxũ rü nüxũ na pemũẽxũ”,
nhaxũ.

Tupana Nane ga pecaduarü ütanüçax jucüarü ngĩgüarü petachiga

⁶Rü nhuxmachi nüxũ chaxĩnũ ga ðacü
ga nhama muxũchixũ ga duũxũgü
idexagũxũrũü ixixũ ga nhama taxũ i
cotüna i chuchuchũrũü ixixũ ga nhama
poraãcü jaduruanexũrũü ixixũ ga
nhaxũ:

“¡Ngĩxã Tupanaxũ ticuaxũũgü! Erü
nüma ja tórü Cori ja Tupana ja guxũärü
jexera poracü, rü marü ningucuchi na
guxũmaã inacuáxũ. ⁷¡Rü ngĩxã tataãëgü
rü guxũ i tórü taãëmaã nüxũ
ticuaxũũgü! Erü marü nawa nangu na
ijangĩxũ ja jima Tupana Nane ga
pecaduarü ütanicax jucü. Rü ngẽma
norü duũxũgü i nhama namaxrüü
ixĩgũxũ rü marü nügü ñimexẽegü. ⁸Rü
jima Tupana Nane rü ngẽma nüxũ
jaxõgũxũxũ namu na mexẽchixũ rü
cómũxũ rü ijauracüüxũ i naxchirumaã
na jaxãxchiruxũ. Rü ngẽma naxchiru i
mexẽchixũ rü ngẽma nixĩ i ngẽma
duũxũgũarü maxũ i mexũchiga”,
nhanagürügü. ⁹Rü nhuxmachi ga
Tupanaärü orearü ngeruü, rü
nhanagürü choxũ:

“Chanaxwaxe i cunaxümatü i nhaã
ore i cumaã tá nüxũ chixuxũ: “Tataãëgü
ja jíxema tüxna naxuxe i norü ngĩgüarü
petawa ja jima Tupana Nane ga

pecaduarü ütanicax jucü”, nhanagürü. Rü nhÿxmachi nhanagürü ta:

“Ngëma ore i cumaã nüxü chixuxü, rü Tupanaärü orexüchitama nixi”, nhanagürü. ¹⁰Rü chama rü jema orearü ngeruüpegegu chacaxápüxü na nüxü chicuaxüüxüçax. Notürü ga nüma rü nhanagürü choxü:

“¡Táü i ngëma cuxüxü! Erü chama rü ta Tupanaärü duüxü chixi, ngëxgumarüü i cuma rü cueneëgü i Ngechucharü ore i aixcuma ixixü ixögüechaxürüü ta chixi. Rü name nixi i Tupanaxü cuicuaxüü”, nhanagürü. Erü ngëma ore i Ngechuchuchiga ixixü, rü jematama ore nixi ga Tupanaärü orearü uruügü nüxü ixugüexü ga jexguma Tupanaãe i Üünexü nawa idexagu.

Guma Tupana Nane ga cowaru ga cómüxüétügu tonagüçüchiga

¹¹Rü nhÿxmachi nüxü chadau ga dauxügüxü ga naãne na jawãxnaxü. Rü jéma nangox ga wüxi ga cowaru ga cómüxü. Rü guma naétüwa rütocü rü Ixaixcumacü rü Aixcuma Janguxëëcü nixi i naéga. Rü nüma rü aixcuma guxüma i duüxügüarü maxüxü nacuax, rü aixcuma tá guxüma i ngëma chixexü ügüxümaã nügü nadai rü tá nanapocue. ¹²Rü naxëtügü, rü nhama üxüemarüü nijauracüü. Rü naëruwa rü namu ga norü ngaxcueruügü. Rü nacatügu naxümatü ga wüxi ga naéga ga nüxicatama nüxü nacuáxü. ¹³Rü wüxi ga naxchiru ga máxü ga nagüwa táexü nixi ga naxchiru. Rü naéga rü Tupanaärü Ore nixi. ¹⁴Rü nawe narüxi ga guxüma ga norü churaragü ga dauxüçüãx. Rü nümagü rü naxchiru ga

imexëchixü rü cómüxümaã nixãxchiru. Rü cowarugü ga icómüxüétügu naxi.

¹⁵Rü naãxwa najexma ga wüxi ga tara ga tēxechixü na jemamaã napíexëëaxüçax i guxüma i ngëma duüxügü i tama nüxü jaxögüxü. Rü tá nüma nanaxwaxexüãcüma ngëma duüxügümaã inacuax. Rü nüma rü tá poraäcü ngëma duüxügü i tama jaxögüxüxü napocu namaã i ngëma pocu ja Tupana ja Guxüxü Rüporamaëcü norü numaã mexëëxü. Rü nhama uwagü i norü maïxruüwa imaïxtüüxüürüü tá nixi na napocueaxü.

¹⁶Rü naxchirugu rü naperemagu naxümatü ga wüxi ga naéga ga nhaxü:

“Guxüma i nachüãnegüarü äëxgacügüarü Äëxgacü, rü guxüma i corigüarü Cori ixicü”, nhaxü. ¹⁷⁻¹⁸Rü nhÿxmachi nüxü chadau ga wüxi ga Tupanaärü orearü ngeruü ga dauxüçüãx ga üaxcügu chixü. Rü nüma rü tagaäcü nhanagürü nüxü ga guxüma ga ngurucugü ga jexma ixexexütanüxü:

“¡Nuã pexi rü pengutaquexegü naxçax i òna i taxü i Tupana pexçax mexëëxü na penangóxüçax i nachüãnegüarü äëxgacügümachi, rü churaragüarü äëxgacügümachi, rü jatügü i poraxüchixüümachi, rü cowarugümachi, rü ngëma cowarüétügu ixü i duüxügümachi, rü ngëma duüxügü i coriãxgüxüümachi rü ngëma ngearü coriãxgüxüümachi rü ngëma buxügümachi rü ngëma jaxügümachi!” nhanagürü. ¹⁹Rü nhÿxmachi nüxü chadau ga jema nüxüraüxü ga ngoxo rü guxüma ga nachüãnegüarü äëxgacügü ga norü churaragümaã jéma ngutaquexegüxü na nügü nadaixüçax

namaã ja jima cowaruétügu íxücü rü norü churaragü. ²⁰Rü jema nüxíraüxü ga ngoxo rü nijaxu. Rü wüxigu namaã nijaxu ga jema to ga ngoxo ga orearü uruünetá íxixü ga jema nüxíraüxü ga ngoxopexewa naxüxü ga cuaxruügü ga duüxügü tama nüxü cuáxü na naxügüáxü. Rü jema cuaxruügümaã nixí ga nawomüxééãxü ga jema duüxügü ga nüxü icuaxüügüxü ga naxchicünaxã ga jema nüxíraüxü ga ngoxo rü nügü íxägüxü na jema ngoxoégamaã na jaxüégagüxü. Rü jema nüxíraüxü ga ngoxo rü jema to ga ngoxo ga orearü uruünetá íxixü, rü wüxigu maxéxüma nawa nawoü ja jima naxtaa ja üxümaã ijaurachiüne ja ézufremaã íxaxüne. ²¹Rü jema tara ga tēxexixü ga guma cowaruétiwa rütocüaxwa jexmaxümaã nanadai ga jema ngoxogüarü ngüxéeruügü ga äëxgacügü rü norü churaragü. Rü guxüma ga ngurucügü, rü jemamachimaã nangäxcharaügü.

Chataná rü 1,000 ga taunecü ninaix

20 ¹Rü jemawena nüxü chadau ga wüxi ga Tupanaärü orearü ngerüü ga dauxügüxü ga nañewa íruxixü. Rü naxmexwa najexma ga jema äxmaxü i taxuguma ijacuáxüärü chawi rü nhüxmachi wüxi ga curéti. ²Rü jema Tupanaärü orearü ngerüü rü jema dragáüxü nijaxu. Rü jematama dragáü nixí ga jema nuxcümáxüxü ga äxtape ga ngoxo ga Chataná íxixü. Rü jema orearü ngerüü rü 1,000 ga taunecügüçax najanaix. ³Rü jema orearü ngerüü rü jema äxmaxü i taxuguma ijacuáxügu najataxcuchi. Rü nhüxmachi jexma meãma nanawãxtaü na nüma ga

Chataná rü marü taguma wenaxäru duüxügüxü nawomüxéëxüçax nhüxmatáta 1,000 ja taunecü ngëxma jangeã. Rü ngëxguma marü janguxéëägu ja jima 1,000 ja taunecü, rü tá paxaxächi najangex. ⁴Rü nhüxmachi nüxü chadau ga nhuxre ga tochicaxügü. Rü jema tochicaxüwa tarütogü ga guxema Tupanaxütawa najauxgüxe ga pora na duüxügüxü ticagüxüçax. Rü jexgumarüü ta nüxü chadau ga naäëgü ga jema duüxügü ga Ngechuchuarü orexü na jaxugüxüçax nadaünaägüxü. Rü jema nixí ga duüxügü ga meãma nüxü íxügüxü ga Tupanaärü ore rü tama jema ngoxoxü icuaxüügüxü rü bai ga jema ngoxochicünaxãxü icuaxüügüxü, rü tama nügü íxägüxü na nacatüwa rü exna naxmexwa jema ngoxoégamaã jaxäëgaxü. Rü nüxü chadau ga wena na maxëxü, rü 1,000 ga taunecü Cristumaã wüxigu äëxgacü nixígü. ⁵Rü jemagü nixí ga nüxírama írudagüxü. Notürü ga jema togü ga juexü rü tãüxütáma namaxë nhüxmatáta jima 1,000 ja taunecüguwena. ⁶Rü tataäëgü ja jíxema tüxira írudagüxe erü Tupanaärü duüxügü tixígü. Rü ngëma Tupanaärü pocu rü marü tãüxütáma tümacax nixí. Rü tá Tupanaärü rü Cristuarü ngüxéeruügü tixígü. Rü 1,000 ja taunecü tá Cristumaã äëxgacügü tixígü.

Ngoxo i Chataná rü marü nagu najarüchixe

⁷Rü ngëxguma marü nangupetügu ja jima 1,000 ja taunecü, rü Chataná rü tá ningex i ngëma ínapocuxüwa. ⁸Rü

nüma i Chataná rü tá ínaxüxü na jawomüxēēāxüçax i guxüma i nhama i naānecüāx i duüxügü rü Gogue rü Magogue na ngēmagüxü nangutaquexexēxüçax na Tupanaärü duüxügümaā nügü nađaixüçax. Rü ngēma Chatanáärü churaragü, rü nhama taxtü i taxüärü naxnecüchicutexerüü tá namuxüchi. ⁹Rü ngēmaācü i Chatanáärü churaragü rü tá nhama i naānēärü tagu ninguuchi. Rü tá Tupanaärü duüxügüxü rü jima iāne ja Tupana nüxü ngechaxüne ja Jerucharēüxü ínachoeguāchi. Notürü Tupana rü dauxüwa tá nanajixēē ja üxü, rü jimamaā tá nixae i guxüma i ngēma norü uwanügü. ¹⁰Rü ngēma ngoxo i ngēma duüxügüxü womüxēxü, rü nawa tá natáe ja jima naxtaa ja üxümaā ijaurachiüne ja ēzufremaā ixaxüne. Rü jima nixi ja naxtaa ga marü nawa nawoüne ga jema nüxüraüxü ga ngoxo rü jema to ga ngoxo ga orearü uruünetaxü. Rü jima naxtaawa tá nixi i guxügütama ngunecü rü chütacü ngüxü jangegüxü.

**Ngēma taxü i tochicaxü i
cómüxüwa rütocüpexewa
nangugü i duüxügü**

¹¹Rü nhüxmachi nüxü chadau ga wüxi ga taxü ga tochicaxü ga cómüxü, rü nüxü chadau ga guma nawa rütocü. Rü gumachaxwa nibuxmü ga nhama ga naāne rü guxüma ga dauxüwa nüxü idauxü, rü inajarütauxe. ¹²Rü nüxü chadau ga jema juexü ga jaexü rü buexü ga Tupanapexegu chigüxü. Rü ningena ga poperagü. Rü jexgumarüü ta ningena ga jema Tupanaärü popera i nagu

jawügüxü i ngēma duüxügü i nüxü nangēmaxü i maxü i taguma gúxü. Rü jema juexü rü jexgumarüü ga nhuxäcü na namaxēxü ga wüxichigü rü jexgumarüü ga nhuxäcü na jema poperawa inaxümatüxürüüäcüma Tupana namaā nüxü nixu na ngextá tá naxixü. ¹³Rü jema juexü ga taxtü ga taxüwa jexmagüxü rü wenaxärü ínariüdagü. Rü jema juexü ga tauquewa jexmagüxü rü wenaxärü ínariüdagü. Rü jemaācü ínariüdagü ga guxüma ga duüxügü ga juexü. Rü guxüma ga jema juexü rü Tupana nüxna nicachigü rü jexgumarüü ga nhuxäcü na namaxēxü ga wüxichigü rü namaā nüxü nixu na ngextá tá naxixü. ¹⁴Rü jemawena rü guma naxtaa ga üxümaā ijaurachiünewa nawoü ga ju guxüma ga norü poramaā. Rü guma naxtaa ga üxümaā ijaurachiüne, rü ngēma nixi i pocu i taguma ijacuāxü i tümacax ixixü ja jixema tama Tupanaärü duüxügü ixigüxe. ¹⁵Rü guma naxtaa ga üxümaā ijaurachiünewa tawoü ga guxema ingeégaxe nawa i ngēma Tupanaärü popera i nagu tiwügüxü ja jixema tüxü nangēmaxē i maxü i taguma gúxü.

**Ngexwacaxüxü i nhama i naāne rü
guxüma i dauxüwa ngēmaxü**

21 ¹Rü jemawena nüxü chadau na najexwacaxüxü ga nhama ga naāne rü guxüma ga çacü ga dauxüwa jexmagüxü. Jerü jema nüxüra jexmagüxü rü marü nangupetü, rü jema taxü ga taxtü rü marü nataxuma. ²Rü nüxü chadau ga guma iāne ga mexüne ga Jerucharēü ga jexwacaxüne ga dauxügüxü ga naānewa Tupanaxütawa

íruxixũne ga guxũwama mexẽchine nhama wuxi i pacu i ngẽxguma ijangĩxgu rü ngĩteçax ngĩgü mexẽçcürüũ ixixũne. ³Rü nüxũ chaxĩnü ga wuxi ga naga ga jema tochicaxũwa inaxũxũ ga tagaãcü nhaxũ:

“Tupana rü duũxũgũtanüwa namaxũ i nhuxmax. Rü natanüwa tá namaxẽcha. Rü nümagü rü norü duũxũgü tá nixĩgü. Rü nüma ja Tupana rü natanüwa tá nangẽxmaẽcha, na guxũguma norü Tupana jĩixũçax. ⁴Rü nüma tá ínanapi i naxũchĩüetü i guxũma i ngẽma duũxũgü. Rü marü táüxũtãma texé taju, rü texé túmaãrü ngechaũmaã taxaxu, rü texé ngúxũ tingegü. Erü guxũma i ngẽma ngúxũ rü marü inajarüxo”, nhanagürü. ⁵Rü guma jema tochicaxũwa rütocü rü nhanagürü:

“Düçax, chama rü chanangexwacaxũxẽe i guxũma i ãacü i ngẽxmaxũ”, nhanagürü. Rü nhuxmachi nhanagürü ta:

“¡Naxümatü i nhaã ore! Erü nhaã ore rü aixcuma nixĩ, rü nhaã nixĩ i ore i mexü na jaxõxũ”, nhanagürü. ⁶Rü jemawena rü nhanagürü choxũ:

“Nhuxma rü marü ningu i guxũma. Rü chawa nixĩ ga inaxũgũxũ ga guxũma, rü nataxuma i ãacü i chorü jexera ngẽxmaẽchaxũ. Rü jĩxema itawaxe, rü chama rü tá nangetanüãcũma tüxũ chaxaxẽẽmare nawa i ngẽma dexã i maxẽeruũ. ⁷Rü jĩxema nüxũ rüporamaẽgũxe i chixexũ, rü tá tanajauxgü i guxũma i ngẽma mexũgü i nüxũ chixuxũ. Rü chama rü tá túmaãrü Tupana chixĩ, rü túma i chauxacügü. ⁸Notürü ngẽma muũxũ i nüxũ rüxoexũ na chawe naxĩxũ, rü nawa tá nawoũ ja

jima naxtaa ja üxümaã ijaurachiüne ja êzufremaã ixaxũne. Rü ngẽxgumarüũ ta i ngẽma tama jaxõgũxũ, rü ngẽma chixexũ ügũxũ, rü ngẽma máẽtagũxũ, rü ngẽma naĩ i ngemaã ipexũ, rü ngẽma ijuüxũ rü ngõxwaxegũxũ, rü ngẽma tupananetachicünaxãxũ icuaxũügũxũ, rü ngẽma idorataaxgũxũ, rü nawa tá nawoũ ja jima naxtaa ja üxümaã ijaurachiüne ja êzufremaã ixaxũne. Rü ngẽma nixĩ i pocu i taguma ijacuáxũ i nüxũ ínanuguxẽxũ i ngẽma tama jaxõgüãcũma juexũ”, nhanagürü.

Jexwacaxũne ga Jerucharẽũchiga

⁹Rü jema 7 ga orearü ngeruũgü ga nüxũ jexmagũxũ ga 7 ga tazagü ga jema 7 ga pocuruũmaã ixãacuxũ, rü jematanüwa rü wuxi ga orearü ngeruũ rü chauxçax nixũ, rü nhanagürü choxũ:

“¡Nuã naxũ! Rü tá cuxũ nüxũ chadauxẽe i ngẽma jaxõgũxũ i nhama namaxrüũ tá ixĩgũxũ ja jima Tupana Nane ga pecaduarü ütanüçax jucü”, nhanagürü. ¹⁰Rü jexguma jemaãcü Tupanaãe i Üünexũ choxũ ngõxetüxẽẽgu, rü jema orearü ngeruũ rü wuxi ga maxpũne ga taxũnewa choxũ naga. Rü choxũ nüxũ nadauxẽe ga guma ããne ja üünene ga Jerucharẽũ ga dauxũgũxũ ga naãnewa Tupanaxũtawã íruxixũne. ¹¹Rü guma ããne rü Tupanaãrü jauracüüxũmaã nangõone. Rü jema norü jauracüüxũ ga guma ããne rü nhama wuxi ja nuta ja mexẽchicürüũ nixĩ. Rü nhama nuta ja jasperüũ nixĩ na jachipetüxũ. ¹²Rü guma ããne rü guxũwama ínapoxegu. Rü nataxüchi rü namáchanexũchi ga jema norü poxeguxũ. Rü jema norü poxeguxũ rü nüxũ najexma ga 12 ga norü ããx. Rü

wüxichigü ga jema iãxwa najexma ga wüxi ga Tupanaärü orearü ngeruũ. Rü wüxichigü ga jema iãxwa nangoxéga ga wüxichigü ga jema 12 ga Jacú nane ga Judéugü nawa ne daxũ. ¹³Rü tamaëxpüx ga norü iãx rü napexewaama najexma, rü jema to ga tamaëxpüx rü norü toxweciwawa najexma, rü jema to ga tamaëxpüx rü norü tügünecüwawa najexma, rü jema to ga tamaëxpüx rü naweama najexma. ¹⁴Rü guma iãneärü poxeguxũ, rü 12 ga nuta ga taxüchicüéttüwa inaxügü. Rü wüxichigü ga guma nutagüwa nangoxéga ga wüxichigü ga norü ngüexügü ga guma Tupana Nane ga pecaduarü ütanüçax jücü. ¹⁵Rü jema orearü ngeruũ ga chamaã idexaxũ, rü nüxü najexma ga wüxi ga norü ngugüxü ga uirumenaxãnaxçax na jemamaã nangugüãxüçax ga guma iãne, rü norü iãxgü, rü norü poxeguxügü. ¹⁶Rü guma iãne rü nawüxigumare ga guxüçüwawa. Rü norü maç rü nawüxigumare namaã ga norü tatachinü. Rü jema orearü ngeruũ rü jema uirumenaxãmaã nanangugü ga guma iãne. Rü 2,200 quirúmetru nixĩ ga norü maç. Rü jexgumarüũ ta 2,200 quirúmetru nixĩ ga norü tatachinü. Rü 2,200 quirúmetru ta nixĩ ga norü máchane. ¹⁷Rü jemawena rü inanangu ga jema norü poxeguxü ga guma iãne. Rü 65 metru nixĩ ga norü máchane. Rü jemaäcü duüxügüiarü ngugüxümaã nanangugü. ¹⁸Rü jema norü poxeguxü ga guma iãne, rü nuta ga mexëchicü ga jaspénaxçax nixĩ. Rü nümatama ga guma iãne rü uirunaxçax nixĩ. Rü nhama woruarüũ nijauracüü. ¹⁹Rü guma nutagü ga itacü ga norü

poxeguxüpara ixügücü, rü nagüxüraücü ga nuta ga imexëchicümaã nangaxãe. Rü guma nüxüraücü ga napara rü nuta ga jaspemaã nangaxãe. Rü guma norü taxre ga napara rü nuta ga safiramaã nangaxãe. Rü guma norü tamaëxpüx ga napara rü nuta ga cauchedóniãmaã nangaxãe. Rü guma norü ägümücü ga napara rü nuta ga esmeráudamaã nangaxãe. ²⁰Rü guma norü wüximeëxpüx ga napara rü nuta ga sardóniümaã nangaxãe. Rü guma norü 6 ga napara rü nuta ga sárdiümaã nangaxãe. Rü guma norü 7 ga napara rü nuta ga crisólítümaã nangaxãe. Rü guma norü 8 ga napara rü nuta ga berilümaã nangaxãe. Rü guma norü 9 ga napara rü nuta ga topáchiümaã nangaxãe. Rü guma norü 10 ga napara rü nuta ga crisoprásamaã nangaxãe. Rü guma norü 11 ga napara rü nuta ga jachítümaã nangaxãe. Rü guma norü 12 ga napara rü nuta ga ametístamaã nangaxãe. ²¹Rü jema 12 ga norü iãx ga guma iãneärü poxeguxü rü pérulanaxçax nixĩ. Rü wüxichigü ga jema iãx rü wüxitama ga pérula nixĩ. Rü jema norü nama ga guma iãneärü ngäxüwa dapetüxü, rü uirixicanaxçax nixĩ. Rü nhama woruarüũ nijauracüü. ²²Rü guma iãnewa rü taxúnema ga ngutaquexepataxü ga ngextá Tupanaxü nawa jacuaxüügünexü chadau, jerü nümatama ga Tupana ja poracü rü Nane ga pecaduarü ütanüçax jücü rü jema najexma na duüxügü nüxü icuaxüügüxüçax. ²³Rü jima iãne rü taxuüçaxma üaxcü rü tawemacü nüxü nabaxi, erü Tupanaärü ngóonexütama nixĩ i nangóonexëexü. Rü jima Tupana Nane ga pecaduarü ütanüçax jücü nixĩ ja

norü omü ixücü. ²⁴Rü ngéma Tupanaärü ngóonexü i jima ñanexü ngóonexëxü tá nixí i nangóonexëxü naxçax i guxüma i nhama i nañecüãx i duüxügü. Rü ngéma tá nangugü i guxüma i nachüñanegüarü ãëxgacügü i jaxögüxü rü tá Tupanana najana i norü mexügü. ²⁵Rü norü ñãxgü rü tagutáma narüwãxtagü erü ngéma rü guxüguma nangune rü taguma nachüta. ²⁶Rü ngéma tá nanana i guxüma i nhama i nañeärü mexügü. ²⁷Notürü tagutáma ngëxma naxücu i ñacü i Tupanapexewa chixexü, rü bai ja texé ja chixexü úxe rü exna idorataxáxe. Rü jíxema Tupana Nane ga pecaduarü ütanicax jucüarü poperawa ngoxégagüxexicatátama tixígü ja ngëxma chocuxe.

22 ¹Rü nhuxmachi ga jema orearü ngeruü rü choxü nüxü nadauxëë ga wüxi ga natü ga metacüchiüxü rü ichipetüchiüxü ga dexá ga maxëeruü. Rü jema tochicaxü ga nawa natogüxü ga Tupana rü Nane ga pecaduarü ütanicax jucü, rü nawa nixí ga ne nadaxü ga jema natü. ²Rü guma ñaneärü ngãxüwa dapetüxü ga namaarü ngãxügu nida ga jema natü. Rü norü guxücutüwa narüxügü ga naígü ga maxëeruü. Rü jema naígü rü wüxicanatama naxo ga wüxichigü ga tawemacügu rü jemaäcü 12 expüxcüna naxo ga wüxi ga tauncügu. Rü naätügü ga jema naígü, rü guxü i nachüñanecüãx i duüxügü i jaxögüxüärü taãxëeruü nixí. ³Rü ngéma rü nataxutáma i ñacü i Tupana chixexü namaã naxuxuchixü. Rü jima ñanewa tá nangëxma i norü tochicaxü ja Tupana rü Nane ga pecaduarü ütanicax jucü. Rü norü duüxügü rü tá nüxü nicuaxüügü. ⁴Rü ngéma norü duüxügü rü tá

nachametüxüchixü nadaugü, rü tá naégamaã nixáégacatü. ⁵Rü ngéma rü tagutáma nachüta. Rü ngéma norü duüxügü, rü taxuüçaxtáma nanaxwaxe i daparina rü exna üaxcü na nangóonexüçax. Erü nümatama ja tóru Cori ja Tupana rü tá nüxü nabaxi. Rü nümagü i ngéma duüxügü rü guxügutáma wüxigu Tupanamaã ãëxgacügü nixígüeche.

**Marü ningaica na wena núma
naxüxü ja Ngechuchu ja Cristu**

⁶Rü nhuxmachi ga jema Tupanaärü orearü ngeruü rü nhanagürü choxü:

“Nhaã ore rü aixcuma ixíxü nixí, rü nhaã nixí i ore i mexü na jaxöxü. Rü nüma ja tóru Cori ja Tupana ga nuxcüma norü orearü uruügümaã nüxü ixücü ga ñacü tá na ngupetüxü, rü nümatama nixí i nhuxma inamuãxü i norü orearü ngeruü i dauxüçüãx na norü duüxügüxü nüxü nadauxëëxüçax na ñacü tá paxa nangupetüxü”, nhanagürü. ⁷Rü nüma ja tóru Cori ja Ngechuchu rü nhanagürü:

“Paxa tá íchangu. Rü tataãë ja jíxema naga ñnuxë i ngéma Tupanaärü ore i nhaã poperagu umatüxü”, nhanagürü. ⁸Rü chamatama i Juáü rü nüxü chaxínü rü nüxü chadau i guxüma i ngéma nüxü chixuxü. Rü jemaxü chaxínüguwena rü nüxü chadaxguwena, rü jema orearü ngeruü ga jemaxü choxü dauxëxüpexegu chacaxápüxü na nüxü chicuaxüüxüçax. ⁹Notürü ga nüma rü nhanagürü choxü:

“¡Táü i ngéma cuxüxü! Erü chama rü ta Tupanaärü duüxü chixí, ngëxgumarüü i cuma rü cueneëgü i Tupanaärü orexü ixugüxü rü ngéma

duúxügü i naga ñnüëxü i ngêma ore i nhaã poperagu ümatüxü. Rü name nixí i Tupanaxü cuicuaxüü”, nhanagürü. ¹⁰Rü nhanagürü ta choxü:

“Tama name na icujacúxü i ngêma Tupanaärü ore i nhaã poperagu ümatüxü, erü marü ningaica na janguxü i ngêma ore. ¹¹Notürü ngêma chixexü ügüxü, rü chixexü tá naxügüecha. Rü ngêma Tupanapexewa chixri maxëxü, rü chixri tá namaxëecha. Notürü jíxema mexü ügüxe, rü name nixí na mexü taxügüechaxü. Rü jíxema Tupanapexewa ixüünexë, rü name nixí na Tupanapexewa tixüüneëchaxü”, nhanagürü. ¹²Rü nhanagürü ga Ngechuchu:

“Dücax, paxa tá íchangu namaã i ngêma ãmare i wüxichigüna tá chaxãxü ngëxgumarüü na nhuxäcü tanaxüxü i tümax. ¹³Chama nixí i norü ügü i guxüma, rü chawa nixí i jacuáxü erü nataxuma i tacü i chaweama üxü. ¹⁴Rü tataãëgü ja guxãma ja jíxema jima pecaduarü ütanüçax jucügiüwa tügü ijauxgüchiruxe na Tupanapexewa timexüçax na jima ñãneärü ñãxwa tichocuxüçax rü nüxü tangõxnetagüxüçax i ngêma norü o i ngêma naí i maxëëruü. ¹⁵Notürü táüxütãma jima ñãnewa nichocu i ngêma tama jaxögüxü, rü ngêma ijuüxü rü ngõxwaxegüxü, rü ngêma naí i ngemaã ipegüxü, rü ngêma máëtagüxü, rü ngêma tupanantachicünaxãxü icuaxüügüxü. Rü ngëxgumarüü ta i ngêma idorataxüxü i norü me ixíxü na togüxü nawomüxëëgüxü, rü táüxütãma nawa nichocu ja jima ñãne. ¹⁶Rü chama i Ngechuchu, rü guxãma i pema i jaxögüxütãnuwa chanamu i chorü orearü

ngeruü na pemaã nüxü jaxuxüçax i guxüma i ngêma chorü ore. Rü chama nixí i Dawítaa chiixü. Rü chama nixí ja jima woramacuri ja paxmama poraäcü nangóonexëëcürüü chiixü”, nhanagürü. ¹⁷Rü Tupanaãë i Üünexü rü guxüma i jaxögüxü, rü Ngechuchuxü nhanagürügü: “¡Nuã naxü!” nhanagürügü. Rü jíxema nüxü ñnüëxë i nhaã ore, rü:

“¡Nuã naxü!” nhatagügü. Rü jíxema itawáxe rü tüxü nachixégaxe, rü name nixí i nuã taxü rü tüxü nangetanüäcüma nawa taxaxe i ngêma dexá i maxëëruü. ¹⁸Rü guxãma ja jíxema irüxíñnüëxë i nhaã Tupanaärü ore i nhaã poperagu ümatüxü, rü tümamaã nüxü chixu rü ngëxguma chi texé íjatóxëëgu i ngêma Tupanaärü ore i nhaã poperagu ümatüxü, rü Tupana rü tá tümacax nanajexeraxëë i ngêma pocuruügü i nhaã poperawa nachiga naxümatüxü. ¹⁹Rü ngëxguma chi texé nüxü üpetügu i wüxítama i nhaã Tupanaärü ore i nhaã poperagu ümatüxü, rü Tupana rü táüxütãma tüxü nüxü nangõxnetaxëë i ngêma norü o i ngêma naí i maxëëruü i nhaã poperawa nachiga naxümatüxü. Rü ngëxgumarüü tá ta táüxütãma tüxü nimucuchi nawa ja jima ñãne ja üünene i nhaã poperawa nachiga naxümatüne. ²⁰Rü jima nüxü ixücü i nhaã ore, rü nhanagürü:

“Ngëmaãcü, paxa tá íchangu”, nhanagürü. Rü ngëmaãcü jíixü. Rü chama i Juãü rü nhacharügü:

“¡Nuã naxü Pa Cori ja Ngechuchu!” nhacharügü. ²¹Rü chanaxwaxe i tórü Cori ja Ngechuchu ja Cristu poraäcü pexü narüngüxëë i guxãma i pemax. Rü ngëmaãcü jíixü.